

blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Gericht door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR . . . . . HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
RECHTINGSDIENST . . . . . TEL. 14519. POSTGIRO 14574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

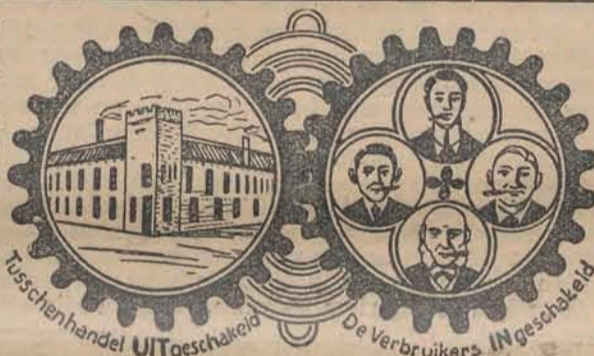
Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie, HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Fa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken-BEST (N.-Br.), Holland

REINIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan particulieren of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het gebied gebracht aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de winsten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rookers in Ned.-Indië, daar niet alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), maar ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeerden. Door Uwe benoemde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabriekaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden. Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventueele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

Kantoorhoek, Kunst- en Fotohandel „PATRIA“

Rechtscheweg 46, AMERSFOORT, Telef. 653

Romans, Kinder- en Studieboeken
Kantoorartikelen Bureauameubelen
Fotografie-Artikelen
Kamer Kamer v. Amateurs gratis beschikbaar

Piano Paleis

WAAROM

behouden wij steeds onze Cliëntèle en worden wij iederen keer bij vrienden en kennissen aanbevolen?

OMDAT

U bij ons op de meest correcte wijze wordt bediend, met vakkundige voorlichting en tegen zeer billijke prijzen. Een Piano aanschaffen is een kwestie van vertrouwen; kijkt in onze magazijnen, voordat U een Piano koopt; het verplicht U tot niets.

Op verlangen zeer gemakkelijke condities in overleg met den koper.

Groote sortering ORGELS en MUZIEK-INSTRUMENTEN

GROENENDYK & CO
CENTESSELAAN 24 D/D. LAAN V. NEERDORP
DEN HAAG TEL. 32004

Brandstoffenhandel Fa. J. H. KRUL Jr.

Overveen en Bloemendaal. Tel. 1617 en 22012

PRIMA BRANDSTOFFEN. CONCURR. PRIJZEN

Beste adres v. Centrale Verwarming

ERNEST CASSUTTO Tandarts

(Lid van de Vereen. „Oost en West“)

Pr. Mauritsplein 3 - Tel. 50061

(Vroeger Fred. Hendriklaan 45)

Spreekuur alle werkdagen 1-3

Polikliniek: Goudenregenstraat 151 - Tel. 31012

G. A. v. Monsjou, Horlogerie, Optique
Valkenboschpl. 19 - Tel. 32167 - Den Haag.
Brillen en So Easy.
Amerikaansche Optiek. Recepten H.H. Oogartsen.
Magazijn van Uurwerken. Reparatie-Inrichting.

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

Bijzondere Verkoop-Tentoonstelling
van Werken van verschillende bekende Meesters
tegen zeer lage prijzen
in de
KUNSTZAAL, ZEESTRAAT 65,
naast Panorama Mesdag
Dagelijks van 10 tot 5 uur Toegang Vrij

De Amateur
FOTO
HANDEL

TELEFOON 30098
GOUDESBLOEMLAAN 130
..... DEN HAAG .....

NIEUW! NIEUW!
NEBO

Met NEBO-ontwikkeltabletten kunt U in Indië ontwikkelen zonder lijs in Uw bad, zonder aluin toevoeging, zonder gevaar voor sluier, met als resultaat een prachtig, harmonisch doorwerkt negatief. NEBO beteekent een omwenteling op het gebied der Fotografie. (Zie volgende annonce).

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.

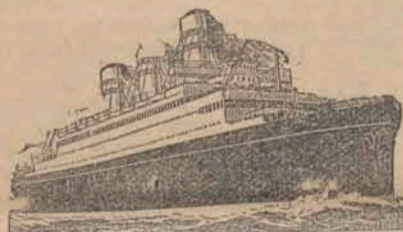
In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

CRANS & CO

AGENTSCHAP

Stoomvaart Mij „NEDERLAND”

's-Gravenhage - Hooge wal 5

Tel. 15815 en 15816

Tramlijnen A, 2, 3, 5, 7 en 8

Vertrek Amsterdam:

Grotius	4 Juli
Prins der Nederlanden	18 Juli
Prinses Juliana	1 Aug.

Aankomst Amsterdam:

Prins der Nederlanden	5 Juli
Prinses Juliana	19 Juli
Rembrandt	2 Aug.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN

VAN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij

ISERIEF & CO Magazijn „de Prijslijst”

Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.

Theresiastr. 65. DEN HAAG.

Prijscourant op aanvraag gratis.

BRIEVEN en stukken, de afdeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

ANNO 1674.
MAATSCHAPPY TOT EXPLOITATIE VAN DE
STOOMWASSCHERY
BYVOET ZON
BLOEMENDAAL
TEL. 22016. TEL. 22016.

INHOUD: De Stichting Oranje Nassau van Pa van der Steur. — Reisbrieven van den Heer H. F. Tillema. — Kon. Wilhelmina Jubileum-Stichting. — Indische Tentoonstelling voor de Utrechtsche jeugd. — Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Int. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Berichten der Afdelingen: (Amsterdam). Mededeelingen. — Mutaties van 10 tot 17 Juni.

De Stichting Oranje Nassau van Pa van der Steur.

Een verzoek om steun.

Eenige dagen geleden namen de dagbladen een schrijven op, afkomstig van den Heer Joh. van der Steur, oprichter van bovengenoemd opvoedingsgesticht.

Dat schrijven van den grooten bestrijder van het pauperisme in Indië, Pa van der Steur, zooals hij sedert jaar en dag in de wandeling genoemd wordt, behelst een wensch voor zijn zestigsten verjaardag, welken hij den 10en Juli e.k. hoopt te gedenken. Een wensch, natuurlijk niet voor zich zelf, maar voor zijn stichting met hare 800 arme en verwaarloosde kinderen, van beiderlei kunne, voor het meerendeel kazernekinderen.

Ofschoon Pa's werk ook hier te lande wel bekend is en erkenning vindt, zoo is het toch niet ondienschtig hier eenige korte aantekeningen te laten volgen over zijn persoon en zijn menschevrienden arbeid.

Van der Steur werd in 1865 als kind van eenvoudige ouders te Haarlem geboren, ging tot zijn elfde jaar school, werd toen bakkersleerling en sloot zich aan, jongeling geworden, bij de middernachtzending, daartoe gedreven door innerlijke neiging en mededogen met zijn misdeelde medeschepelen, wier ontbering en ellende hij van nabij had leeren zien en kennen. Als zoodanig werkzaam werd hij aangezocht voor een andere taak, die bij de evangelisatie onder de militairen te Harderwijk, waartoe hij zich bereid had verklaard. Van hier naar Indië is een heele afstand, maar welken door hem blijmoedig werd afgelegd toen hij daartoe door edele menschevrienden werd in staat gesteld. En zoo zette de toen nog jeugdige Pa van der Steur in 1892 voet aan wal in Indië, waar hij, te Magelang, zijn eigenlijk levenswerk aanving.

Aanvankelijk zijn arbeid verrichtende onder de militairen, voor wie hij een Militair Tehuis oprichtte, namen zijn werkzaamheden toch spoedig een andere richting toen hij zich zijn roeping duidelijker voor oogen meende te zien als helper, als vader van de jeugdige slachtoffers van het concubinaat, van al die kleinen, die verlaten of verwaarloosd in de kampong rondzwierven.

Hoe juist is zijn blik geweest!

Zonder aan de militairen en oud-militairen zijn steun te onttrekken, — integendeel, hij behartigt nog steeds op verschillende wijzen hunne belangen, — waren het nu toch allereerst die kleine arme verweesden tot wie hij zich voelde aangetrokken, wier leidsman hij wilde zijn en ook geworden is. Inderdaad „Zijn roeping getrouw”, geldt ook voor Pa van der Steur, die nu, op zijn zestigsten verjaardag met voldoening mag terugzien op den afgelegden levensweg, welke hij met jeugdigen ijver en frisschen levensmoed vervolgt.

Het zou ons te ver voeren, zoo-hier een overzicht gegeven werd van het ontstaan, de geleidelijke ontwikkeling en den huidige toestand der Stichting, de lectuur hierover ligt als het ware binnen ieders bereik (zie o.a. Pa van der Steur en de Stichting Oranje Nassau te Magelang, door A. de Braconier). Genoeg zij het, dat Oranje-Nassau thans drie af-

deelingen telt, het kleintjeshuis, het jongenshuis, het meisjeshuis, waar een totaal van 800 kind kleine en groote, van verschillende landaard gezindte worden verpleegd en onderwijs gegeven tot hunne vorming als bruikbare leden der schappij. Wie dat overweegt, beseft, welke som gelds deze philantropie verslindt, maar beseft hoe goed dat geld besteed is.

Het werk van Pa van der Steur, voor eigening eerst, is daarna achtereenvolgens gesteund worden door het Koninklijk Huis, door de Ring en door vooraanstaande particulieren, en hier als in Indië, maar de omvang van het „de Oranje-Nassau Stichting”, met haar bevoegde klein en groot, is gaandeweg van dien aard den, dat een beroep voor een enkele maal, offervaardigheid van welwillende landgenooten noodig is.

Dit beroep, in zijn meest sympathieken wordt thans gedaan voor den zestigjarige, die wensch te kennen geeft, welke vervulling te komen van het pauperkind in Indië. Hij vraagt voor zijn stichting, een bijdrage van zestig ce

Wel bescheiden! Moge de veelvoud van drag binnenstroomen. Want deze gelden zijn hulpmiddel, waarmede Pa van der Steur deel — en het is een zeer groot deel — het ge pauperismevraagstuk in Indië practisch tot sing brengt.

De door hem verleende hulp aan de lagere den der Indische samenleving bestaat in een moreele opvoeding en degelijk onderwijs; hij zijn pupillen op tot nuttige leden der maatsch en rust hen uit met de beste wapenen voor levensstrijd welke hen wacht.

Pa's wensch worde in overvloedige mate ver

Het Comité:

Mr. W. SONNEVELD, Voorzitter.	} Dag.
R. ZUYDERHOFF.	
F. VAN PESKI.	} Oost.
F. H. A. v. d. BRUGH, Secr.-Penn.	
Mevr. de Wed. Mr. C. Th. VAN DEVENTER.	} MAAS.
JAN FABRICIUS.	
E. M. HARSVELDT.	

N.B. Giften worden gaarne ingewacht Secretaris-Penningmeester van Oost en West Giro No. 14574, Heulstraat 17, Den Haag.

Reisbrieven van den Heer H. F. Tillema.

Celebes.

Van Ternate over Menado naar Paloe

(Vervolg.)

Naar Midden-Celebes. De Posso-streek.

Van Gorontalo kwamen we te Posso. plaatsje, ruim opgezet, met breede wegen, me bebouwing, goede woningen met flinke In 1892 vestigde zich daar Dr. A. C. Kruyt, kwam Dr. Adriani om er hun grootschen onder de Toradja's te beginnen. We brachten een bezoek aan Papa I Woentoe, die te K tjoë, een dessa in de buurt, woont. Genoem radja was de eerste Toradja die het Christen aanvaardde en die door zijn houding groot vloed uitoefent op de cultureele ontwikkeling zijn land. Kerstmis 1909 ging Papa I Woentoe zijn zeer bijzondere echtgenoot, Inc-i-Mase = 100 volgelingen tot het Christendom over of bergruggen. Zoo draagt het plaatsje Posso naam der rivier waaraan het is gelegen. heeft geen bad-, wasch- en drinkwater. Een

Wilt ge in alle opzichten tevreden zijn, koopt dan Uw

GOUD EN ZILVER

of brengt Uw Reparatiën bij W. K. POULUS

44 WESTEINDE 44 DEN HAAG - TEL. 33622

het sedert 1885 zoo gunstig bekend staande en vertrouwde adres.

2de Winkel: BOEKHORSTSTRAAT 101a

Let op het juiste adres

Bloemenmagazijn
J. Ch. v. WESEMAEL
Valkenboschlaan 55
DEN HAAG TELEFOON 35986

MEISJESSCHOOL voor L. O. en (M.) U. L. O. der VEREENIGING VAN SPEYKSCHOOL
Van Speykstraat 34 - 's-Gravenhage

OPLEIDING voor H. B. S., Gymnasium en Lyceum. Aansluiting bij de 3e klasse H. B. S. uit de 3e Mulo-klasse. Opleiding voor Eind-Examen Mulo A en B. Prospectus en 12de laarverslag op aanvraag.
 Sprekuren op Maandag en Vrijdag van 3-4 uur.
 De Directrice G. W. RUINEN.

ar artesisch water had geen succes. Men vangt erom wel het regenwater op. Malaria heerscht ook. Wel niet de gevaarlijke, waaraan men vaak seling sterft, maar de meest slepende, derden-gekoorts. Een dergelijke ziekte ondermijnt de levenslust, de levenskracht, den lust tot arbeid, handelen. Het bestuur staat nu voor het probleem: Posso assaineeren of verplaatsen naar goede oorden. Resident Tideman heeft nu aan den Kuiper verzocht terzake een deskundig hygiënisch rapport uit te brengen. Men ziet: het inzicht bij dergelijke plannen de hygiënist beslist noo- tie, is gekomen! Vroeger verplaatste men maar "ak". Dat is uit! Goddank!

te paard en per auto vertrokken wij: resident, president, controleur, echtgenoot van den ass-ident plus zoon en ik naar Koekoe. 't Was een lijke tocht! In de kampongs werden de be- samsambtenaren door hoofden en schoolkinderen verwacht. De kinderen waren op hun fraaist uit- en onthaalden ons op fluit-muziek. Dit flui- had ik voor het eerst meegemaakt op Babber- al waar Amboneesche goeroe's zijn, verstaat die kunst. 't Klinkt aardig, vooral als men er het milieu en de vaak leuk-ernstige snoetjes kinderen bijdenkt.

de kampongs waren versierd met cerebogen, ankt van jonge, gele bladeren van den arenpalm, boekokertjes, aan de stijlen opgericht, speel- de rol van bloempot. Crotonbladeren brachten afwisseling van kleur. In hun eenvoud, zonder ge pretentie, deden de versieringen prettig aan. et behoefte natuurlijk niet gezegd, dat bij een bezoek als dat van het hoofd van het gewes- te bestuur, dagen te voren aangekondigd, de en zeer rein waren. Varkens had men gelast zich verwijderen!

om 6 uur vertrokken, kwamen wij tegen een uur 11 per auto te Koekoe aan. Het verdere reisge- schap kwam om ± 1 uur. De hoofden kwamen en een uur of 5 rijst, eieren en witte kippen engen. Zoo wil het de adat. Den volgende dag en we naar Tentena. Dit plaatsje is gelegen aan Possomeer. 't Was de eerste keer, dat er een kwam. 'k Maakte dus een historisch moment te in de ontwikkelingsgeschiedenis van de To- jalanden.

en noorden van Tentena liggen de oudste sa- van Posso. Ze werden op last van het be- in 1907 aangelegd. Thans zijn er in andere en ook gemaakt. Eigenaardig is het, dat de schen de ladangrijst eten, de sawahrijst ver- en. De sawahrijst is n.l. de minst lekkere! De erking der sawahs en van den grond in het al- een geschiedt in „mesale“ (onderlinge hulp bij arbeid). Dit berust op het nauwe familiéver- in de kampongs. Men eet er bij, zingt een en onder dit vroolijk samenzijn schiet het goed op.

de uitwatering van het Possomeer staan eigen- tige, zeer groote vischvinken; ze dienen uitslui- om paling te vangen. De paling was tot voor een mysterieus dier. Men wist niet hoe het voortplantte. Men heeft nu ontdekt, dat ze kuit in de golf van Mexico en zich van daaruit de heele wereld verspreidt. Op zekeren leeftijd ze den drang om de golf van Mexico op te en, evenals de trekvogels den drang in zich en naar andere streken te verhuizen. Heeft de smelting van spermatozoïde en eicel plaats dan wordt de bevruchte cel door golfstroom- gen meegevoerd. De eitjes komen uit, er ont- en kleine palingen die verre reizen over land en maken. Natuurlijk komen bij dit heen en trekken ettelijke dieren om. Ik vertelde dit, er had met die mededeeling uit de biologie het deel van succes! 'k Werd geweldig gehoord! kan nu in vredesnaam een paling in het 500 M. gelegen meer komen? En dan die stroomver- engen! Neen, dat kon nu eenmaal niet. Nu, ik het ook niet! Maar ik ben niet overtuigd van

mijn dwaling voor men mij kuit en bevruchte ei- cellen laat zien afkomstig van palingen uit het Possomeer!

Te Taripa bij Dr. Adriani.

Van Tentena ging het naar Taripa, nu allen te paard. 't Was weer een heerlijke tocht met schit- terende uitzichten. Hier en daar ziet men hoog op een bergrug een paar klappers of arenboomen staan. Daar hadden tot voor nog niet zoo heel lang geleden de Toradja's hun moeilijk bereikbare en dus veilige woonplaatsen. Thans wonen de men- schen langs de wegen. Dit verplaatsen en concen- treeren heeft veel menschenlevens gekost, want de nieuwe plaatsen van vestiging waren soms heel on- gezond! Hygiënisch inzicht ontbrak, hygiënische voorlichting werd niet gevraagd. Gelukkig, dat het thans begint te dagen!

De resident vertelde me, dat het nieuwe tracé van den weg, dien we volgden, gezocht en gevon- den is door den Witi-mokole (bestuurshoofd) van Taripa. 't Initiatief is van het Toradjahoofd per- soonlijk uitgegaan! Dit is een verblijvend teeken. Op den heelen langen weg kwamen we zoo goed als niemand tegen. Het land is uiterst dun bevolkt. Dit is de groote belemmering om het land in eco- nomischen en cultureelen zin vooruit te brengen.

Te Taripa woont de familie Adriani. 't Was mij een groot voorrecht dit edel echtpaar, na het in Noordwijk aan Zee indertijd een tof ziens in de To- radjalanden te hebben toegeroepen, de hand te kun- nen drukken. Aan het ontbijt, den volgende mor- gen morgen, zette Dr. Adriani plotseling in: „Frysk bloet tsjoch op!“ Van ganscher harte zong ik de mij zoo goed bekende volkshymne mee. 'k Verbaas- de me over de goede uitspraak van het Friesch!

De pasanggrahan te Taripa was geen logeer- gelegenheid, die tot lang toeven uitnodigde. Ze maakte me ellendig somber. Maar weinig slaap, on- geregeld leven, 't ongewone van het paardrijden, dat me intusschen een stuk beter beviel dan op Flores, zullen tot die depressie het hunne hebben bijgedragen.

Dr. Kruyt heeft pl.m. 10 jaren geleden de koffi- struik in die streken ingevoerd. Men plant ze op de erven. Ze groeit er goed. Te hopen is het, dat de koffie, niet als in Manggerai (Flores) de ver- spreiding der mijnwormziekte in de hand zal werken.

Het leven der menschen, die hun bestaan vinden in het zoeken van boschproducten (bijenwas, dam- mar), is niet gemakkelijk. Dat bleek ons, toen we langs den weg twee mannen zagen liggen, daar door koorts overvallen. Die menschen waren bijna twee maanden van huis geweest. Rijst hadden ze in voldoende hoeveelheid kunnen meenemen, maar het overige voedsel, zooals bladeren en muizen, zochten ze in het bosch. Ze verzamelden dammar, die ze telkens naar Malei brachten. Onvoldoende gevoed, slapend in ellendige hutjes, die niet vol- doende tegen regen en wind beschutten, blootge- steld aan de beten van muskieten, hadden ze ein- delijk besloten naar huis terug te keeren. De koorts overviel ze en nu lagen ze aan den kant van den weg niet ver van de kampong, waar vrouw en kin- deren ze wachtten!

In de school te Taripa — het regende te veel om het buiten te doen — zagen we enkele dansen, met en zonder zang. De Zending heeft de zeer goede ge- dachte gehad deze dansen niet te verbieden. Op Noord Nieuw-Guinea meent de Zending goed te doen ze te verbieden. De dans vormt voor de vrouw, die in al die streken heel zwaar belast is, de eenige ontspanning. Ontneemt men haar die, dan heeft ze niets meer wat haar afleidt! Ik geloof gaarne, dat aan die dansen misstanden zijn verbonden, maar laat men die dan opheffen!

Op onze verdere reis trokken we o.m. door het dorpje Singkona. Het heeft ± 200 zielen. In 5 jaren werden hier 30 kinderen geboren. Dit cijfer zou ± 45 moeten zijn. 't Is dus een ongezond plaatsje. Aardig was de ontvangst daar! De kinderen hadden

C. C. BORSTEN - DEN HAAG

Drogisterij „Het Gouden Kruis“
 Joan Maatsuyckerstraat 177 - Den Haag - Tel. 71924

Specialiteit in Verpakte Geneesmiddelen
 Groote sorteer. Kruiden en Ziekenverplegingsartikelen
 Wasch- en Poets-Artikelen. Kwasten en Borstelwerk
 Alle soorten Recepten worden aangenomen.
 EXPORT naar INDIË VERPAKKING ONDER GARANTIE

VAN GULIK's Wijnhandel

2e Louise de Collignystraat 75 Telefoon 72523
 's-Gravenhage

Uitsluitend prima Wijnen, Whisky, Cognac

enz., van eerste klasse huizen

Je Motormerk.

Vraagt

Geïllustreerde prijscourant

THE BRITISH MOTOR AGENCY

♦ DANCKERTSTRAAT 54^B
 'S-GRAVENHAGE TEL. 34318

CONVERSATIE-CLUBS voor VERLOFGANGERS.

Vloeiend ENG., FR., D., SPAANSCH spreken en corresp. in slechts 1 MAAND. Honderden dankbet. van hooggeplaatste Ind. ambtenaren dagel. ter inz.

Inst. „SANDERS“ 93 ORANJEPLEIN 's Hage.

Laat U voordeelig installeren

door **P. B. v. MOORSEL & Co**

Kerkplein 11-12 DEN HAAG Torenstraat 5
 TELEFOON 12898

BEDDEGOED

Gegarandeerd zuivere vulling

Ruime keuze

KARPETTEN

CIVIELE EN MILITAIRE INDISCHE UITRUSTINGEN

Witte Pakken f 9.50 en hooger

HET UITRUSTINGENHUIS
 DEVENTER TEL. 400

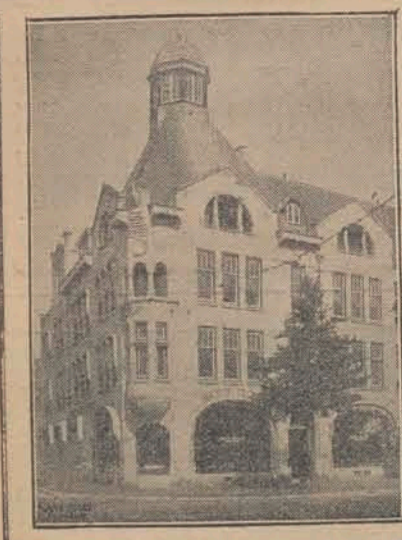
Geïllustreerde Catalogus op aanvraag zonder eenige verplichting

H. MESSINK - DEN HAAG

SWEELINCKSTRAAT 97 TELEFOON 35098

Beeldingmakerij voor Dames, Heeren en Rijkleding

MAISON
DROUOT
Fred. Hendriki. 85
Telefoon 52379
DEN HAAG

**Woning-
Inrichting**

Beleefd noodigen
wij U uit tot een
bezoek aan onze
Magazijnen
en Modelkamers

M. STEINS - DEN HAAG

Korte Houtstraat 14^a

VERTROUWD ADRES VOOR VAKKUNDIGE
SCHOEN-REPARATIËN

in uitsluitend betere afwerking, zoowel genaaid als gepend

Eerste klasse Maatwerk.

Maison H. SIMONS
's-Gravenhage.

MANTELHUIS
HEULSTRAAT 13, n. „Oost en West”

JAPONNENHUIS
NOORDEINDE 17a

Uitsluitend betere Confectie
Voordeelige prijzen!

N.V. Meubelhandel en Taxatiebureau

„NABA”

Willem de Zwijgerlaan 52 - DEN HAAG - Telefoon 54497

*Het goedkoopste adres voor
Complete Meubileeringen*

In- en Verkoop van Nieuwe- en 2e-hands Meubelen

*Verzendingen door geheel Nederland;
Oost- en West-Indië*

Beleefd aanbevelend, DE DIRECTIE

E. J. VAN WESSEL
FREDERIK HENDRIKLAAN 68-70

VLEESCHHOUWERIJ

RUND-, KALFS-, VARKENS- EN LAMSVLEESCH
FABRIEK VAN TOEBEREIDE WORST- EN
VLEESCHWAREN. UITSLUITEND 1e KWALITEIT
INLANDSCH VLEESCH

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.
Dagelijksche bezorging in Den Haag en Omstreken.
Prompte en vlugge bediening.

TELEF. 53634 (3 lijnen) - DEN HAAG.

DE HAAGSCHE POSTZEGELHANDEL

TOUSSAINTKADE 41 - DEN HAAG

Het beste en meest vertrouwde adres voor de In- en Verkoop van postzegels.
Wij koopen steeds alle betere Post- en Portzegels van Suriname en Curaçao tegen
zeer hooge prijzen. **VRAAGT PRIJSCOURANT**

een vaandel gemaakt, waarop de beeltenissen der Koningin en G.-G. links en rechts er opgeplakt. De beelden waren afkomstig, dunkt me, van een almanak. Tusschen de beelden waren 4 poppetjes geteekend met cirkelvormige hoofden. Ze stelden voor: den resident, ass.-resid., controleur en... mijn persoon. De teekeningen waren niet erg gelijkend, want geen onzer kan bogen op een ronden schedel. Het tegendeel was waar! Maar: 't was toch leuk. Ik heb een kiek gemaakt van het vaandel en de Toradjakinderen, die ons ontvingen. Ook van een framboesialijder. Of er veel framboesia voorkomt, weet men niet.

Typisch is het op welke wijze de menschen hun op palen staande rijtschuren tegen het binnendringen van ratten weten te beschermen. Meestal is het de harde bladschede van den arenpalm, die men boven om de palen bindt, vaak is het een platte schijf, gemaakt van de bekende tafelbladvormige uitloopers van een woudboom, een enkelen keer zag ik een petroleum-blik voor het doel gebruiken. In de buurt waar wij ons thans bevonden, waren de palen gemaakt van de harde, glad geschaafde stammen van den arenpalm.

(Wordt vervolgd.)

Kon. Wilhelmina Jubileum-Stichting.

Prijsvraag No. 2, 1925.

De Koningin Wilhelmina Jubileum Stichting te Weltevreden verlangt een nauwkeurige staat en beschrijving gedurende een tijdvak van ten minste twee jaar van de morbiditeit en mortaliteit van vrouwen en kinderen tijdens zwangerschap, bevalling en kraambed in eene onder normale verhouding levende Inlandsche bevolkingsgroep, groot minstens tienduizend zielen.

Toelichting. Sterfte van vrouwen later dan de traditioneele negen dagen na de bevalling zal dikwijls nog zijn te beschouwen als in aansluiting aan de bevalling (embolie, embolische pneumonie, peritonitis).

Wenschelijk is het dus, dat alle sterfgevallen van vrouwen binnen den tijd van zes weken na de bevalling, hieraan worden getoetst.

Ook de kindersterfte na negen dagen kan een gevolg zijn van de behandeling tijdens en direct na de geboorte (bijv. tetanus neonatorum door navelinfectie). Hiermede dient dus ook rekening gehouden te worden.

Het zal op prijs worden gesteld, indien de statistische gegevens worden beschouwd in verband met de bevolkings- en geboortecijfers. Onder normale verhoudingen worden verstaan de verhoudingen zooals die voor het ras, waaruit de in beschouwing genomen groep bestaat, als normaal gerekend kunnen worden. Er buiten vallen dus alle soorten dwanggemeenschappen, evenals koeliekampongs, fabriekskampongs en dergelijke. Daarbinnen vallen wel die bevolkingsgroepen die hoewel in hun samenstelling abnormale verhoudingen vertoonende ten opzichte van andere volken, niettemin in een voor dat volk gewone samenstelling en verhoudingen leven.

De antwoorden op deze prijsvraag, in het Nederlandsch gesteld en in duplo getikt, moeten aan het adres van den Secretaris van het Bestuur der Koningin Wilhelmina Jubileum Stichting ingezonden worden vóór of uiterlijk op den 1sten Mei 1928.

Het manuscript mag den naam van den schrijver niet vermelden. Een verzegeld couvert, waarin het naamkaartje van den schrijver, aan de buitenzijde voorzien van een kernspreuk, wordt aan het manuscript gehecht en dient als kenmerk van het ingezonden antwoord.

Zoo mogelijk op den 31sten Augustus 1928 zal het oordeel over de ingekomen antwoorden worden bekend gemaakt.

Het gezamenlijk bedrag van f 10.000.— (tien-

„DE LANDBOUWER”

79 Copernicuslaan 79 Tel. 31676
DEN HAAG

UW ADRES voor 1ste kwaliteit **Roomboter, Kaas** en **fijne Vleeschwaren.**

Geregelde aanvoer **versche Geldersche Eieren.**
Thuisbezorging zonder prijsverhooging. **Geén Filialen**

duizend gulden) is ter beschikking gesteld om zijn geheel of in gedeelten als prijzen toegekend worden.

Alle bekroonde manuscripten worden het eigendom der Koningin Wilhelmina Jubileum-Stichting te Weltevreden, den 16en Mei 1925.

Naschrift der Redactie van het Kol. Weekblad

Met verwijzing naar het Kol. Weekbl. van 23 tober 1924 (No. 43), waarin een en ander omtrent de totstandkoming en het doel der Koningin Wilhelmina Jubileum Stichting werd opgenomen, len wij mede dat de Secretaris dier Stichting, A. J. F. Oudendal, Kramat 99 te Weltevreden, gaarne bereid heeft verklaard eventueel gewensde en verdere inlichtingen te verstrekken over bovengenoemde prijsvraag.

**Indische Tentoonstelling voor
Utrechtsche jeugd.**

VERSLAG van de Tentoonstelling over Oost-Indië voor de Utrechtsche Schoolkinderen, gehouden in het Gebouw van het Museum ten Dijkste 1 van het Onderwijs, Nieuwe Gracht 10 te Utrecht.

In het Museum ten Dienste van het Onderwijs te Utrecht werd van 21 April tot en met 9 Mei 1925 een tentoonstelling gehouden over Oost-Indië voor de Utrechtsche schoolkinderen.

De bedoeling ervan was een verzameling van schouwingsmateriaal bijeen te brengen, ten einde in het Museum een les te kunnen geven over Oost-Indië, welke les met lantaarnplaten toegelicht kon worden.

Wij verzochten de Afd. Utrecht van de Vereeniging „Oost en West” om hulp en door de bestaande dier vereeniging verkregen wij den steun van dr. L. de Bussy, directeur van het Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut en van dr. H. Zeyl, directeur van het Koloniaal Landbouw Museum te Deventer.

Uit het Handelsmuseum werd ons een collectie gezonden betreffende de Indische cultures, terwijl wij uit het Deventer Museum veel modellen van gereedschappen, muziekinstrumenten, enz., benevens veel wapens en kleedingstukken ontvingen.

Tot de Utrechtsche schoolkinderen werd een zoek gericht ons, indien mogelijk, voorwerpen, zenden, die betrekking hadden op het Indisch volksleven (gebruiksvoorwerpen, kunstproducten, enz.) en van vele scholen ontvingen wij verzamelingen.

Eenzelfde verzoek werd gericht tot de leden der Afdeling Utrecht der Ned. Huisvrouwvereeniging en tot de leden der Utrechtsche Afdeling „Oost en West” en zoo werd het ons mogelijk tafels van het Museum te vullen.

Velen, die ons Museum welgezind waren, ben ons hierbij en ook later met het houden toezicht tijdens de bezoeken, geholpen, voor wij allen hartelijk danken.

Als wandversiering diende de platenserie, gebracht door Prof. J. F. Niermeyer, Prof. W. Nieuwenhuis, dr. J. Dekker en den heer Bakhuis, welke serie wij van de Gemeente in bruikleen ontvingen, terwijl de firma van gekleurde platen zond, benevens een leesboekje over en voor Indië. Ook ontvingen platen over de koffie en de tabak van de „De gesloten Steen.”

Van den heer H. B. Berghuys kregen we een jectielantaarn en van de Gemeentelijke Spijszittingbanken voor onze bezoekers ten gebroeders wij een tweetal Indische poppen van de firma huizen tot binnentreden noodigden.

Op Maandagmiddag 20 April was er voor

F. C. DE BRUIJ
Danckertstraat 43 Telef. 340

Comestibles, Vleeschwaren
Koloniale Waren
Indische Ingrediënten
Bezorging door de geheele stad

Schoen-Magazijn PAANAKKER

Alléén ZOUTMANSTRAAT 43 - Den Haag

TELEFOON 30869

LINNEN- EN TENNISSCHOENEN

...izers, die met hun klasse de tentoonstelling
... bezoeken, gelegenheid deze te bezichtigen
... uitleggingen te hooren.
... konden de lessen een aanvang nemen. In het
... el werden er 50 gegeven, waarvan één werd
... gewoond door den Gemeentelijken Inspecteur
... het Onderwijs, den heer A. H. v. d. Hoeve.
... scholen met ruim 1800 kinderen bezochten de
... onstelling. Zij luisterden aandachtig naar het
... er verteld werd. De lessen stonden onder lei-
... van Mevr. C. Rutten—Pekelharing en de hee-
... J. B. Benders, J. W. C. Grootendorst, J. Kooi-
... H. Somermeyer en J. Vermaas.
... rst werd een serie lantaarnplaten vertoond,
... kking hebbend op het Indische leven, aardige
... es, verscholen in een boschje van vruchtboor-
... Inlandsche huizen en bruggen, een bergland-
... met oerboschen, verschillende kleederdrach-
... en dieren, een pisangplant met haar groote
... trossen en typische bladeren, het vellen en
... kken van sagopalmen, plaatjes van den Boe-
... doeder, enz.
... arna werd een rondgang langs de tafels ge-
... t en werden de aanwezige voorwerpen en pla-
... nader toegelicht.
... de eerste tafel bevonden zich producten der
... dsche nijverheid: vazen, schotels en sirih-
... van bewerkt koper, houtsnijwerk, weef- en
... werk (hiervan waren verschillende fasen in
... werking aanwezig), kralen tassen en doo-
... zilvermidwerk enz.
... de volgende tafels stonden modellen van hui-
... en rijtschuren, van huishoudelijke voorwer-
... waterkannen, rijststoomer, mandwerk, zeven,
... van wagentjes en prauwen. Ook vond men
... de gamelang en de wajang, beide zoo geliefd
... den Inlander en de angkloeng, een muziek-
... rument van bamboe.
... hier zagen de kinderen van hoeveel belang de
... spalm voor den bewoner van Indië is, wat er
... maal van gemaakt wordt voor het dagelijksch
... nik, tepeltjes, drinkknappen, enz.
... de hoofdvoeding voor den Javanen is rijst en ter-
... men op de platen de rijstvelden en de bewer-
... ervan zag, kon men er vóór een model vinden
... een sawahploeg en een patjol, een rijstblok en
... bos rijsthalmen, benevens het mesje, waar-
... ze gesneden werden en de groote zonnehoed
... den oogst.
... sommige deelen van den archipel is de sago
... oornaamste voedsel voor den Inlander en hier-
... was aanwezig een schijf van een sagopalm, een
... van een waschinrichting, een vorm om sago-
... es te roosteren, benevens de harde koekjes
... de cultures zelve waren te zien series over
... ker, rubber, koffie, cacao, peper, nootmus-
... en foelie, thee, tabak, oliehoudende zaden, ge-
... middelen, looi- en kleurstoffen, enz., terwijl
... ke rij de platen, die er betrekking op hadden,
... n opgehangen.
... erbij lagen ook de verschillende hout-, rotan-
... boesoorten.
... een collectie wapens vonden we Dajaksche
... snellers-zwaarden en blaasroer, Javaansche
... en, pijlen en bogen van Sumatra en Halma-
... terwijl een groote collectie vlechtwerk hier
... kenbeeld gaf van de bedrevenheid van den In-
... er in het vlechten van matten, hoeden, groote
... eane mandjes en zeven.
... en stotte was er nog een verzameling schelpen
... oraal en eenige dieren, een tafel vol, die zeker
... het minst de aandacht der schooljeugd had.
... Woensdag-, Zaterdag- en Zondagmiddag was
... tentoonstelling voor het publiek toegankelijk.
... an dezer dagen brachten de leerlingen van het
... te Baarn een bezoek. Ook kwamen toen de
... sers en leden der beide vereenigingen, die de
... onstelling hadden ingericht, terwijl enkele
... , wier kinderen de tentoonstelling hadden
... vol belangstelling ook eens kwamen kijken.
... en de groote belangstelling mogen we onze

eerste poging om lessen te doen geven in het
Schoolmuseum, als zeer goed geslaagd beschouwen.
Wij willen dit Verslag niet eindigen zonder nog
een woord van dank te hebben gebracht aan de
Firma Marius voor de hulp bij de verzending der
in bruikleen ontvangen voorwerpen en aan de fa-
milie Stekelenburg voor al hun vriendelijke zorgen
bij ons werk.

H. GANTVOORT, *Secretaresse.*

*Aan het Bestuur van het Museum ten
Dienste van het Onderwijs, Nieuwe Gracht 41.*

Het Bestuur der Afdeeling Utrecht der Vereeni-
ging „Oost en West” heeft de eer, na afloop der
tentoonstelling over Oost-Indië, U te bedanken
voor het door U tot die tentoonstelling genomen
initiatief. Het is ons een genoegen geweest U te
kunnen helpen aan steun van het Koloniaal Insti-
tuut, van het Deventer Museum en van de uitge-
versfirma Wolters.

Degenen onzer, die ook lessen tijdens de tentoon-
stelling hebben bijgewoond of geleid, stellen er
prijs op te verklaren, dat de aandacht en belang-
stelling der kinderen hen aangenaam heeft getrof-
fen; ook werd herhaaldelijk opgemerkt, dat de les-
sen over Indië, die de kinderen op school al had-
den gehad, zéér goed waren geweest.

Voor de onderwijzers hebben wij grooten lof en
de belangstellende houding der begeleidende on-
derwijzers, hunne opmerkingen en vragen maak-
ten dat wij met zeer veel plezier het ons toekomende
hebben verricht. Het zal ons een genoegen zijn met
U verder samen te kunnen werken, om kennis over
Indië op de scholen te verspreiden.

Plannen over een collectie lantaarnplaten en
misschien ook over kleine collecties materiaal,
platen en uitleggingen, zijn al in beraad.

Gaarne zullen wij met U overleggen, of er in den
winter 1925—1926 ook mogelijkheid bestaat tot
een soort cursus met onderwijzers, zóó, dat in de
volgende jaren de onderwijzers zelfstandig in hun
eigen scholen materiaal en platen zouden kunnen
behandelen.

Over wat er ten opzichte van Suriname te doen
zou zijn, willen we gaarne spoedig met U bespre-
kingen beginnen.

De waarnemende Secretaresse van
„Oost en West”, Afd. Utrecht:
C. J. RUTTEN—Pekelharing.

Van Week tot Week.

9—15 JUNI.

Rotanslagen in Indische gevangnissen. Gedurende het
jaar 1922 werd de rottingstraf over geheel Indië
ruim 8000 maal toegepast, waarvan een aantal van
meer dan 5000 voor rekening komt van de onge-
veer 4000 veroordeelden tewerkgesteld bij de Om-
bilin-mijnen te Sawah Loento. De hr. J. F. C.
Nienhuis, oud-chef van het gevangeniswezen in
Ned.-Indië, schrijft over de toepassing dier straf-
fen (zie Literatuur-overzicht in dit Nr.).

Een groote weg op Borneo. De groote weg van Sambas
naar Pontianak, welke 222 K.M. lang is en thans
nog in het natte seizoen voor auto's onberijdbaar
is, zal dit jaar geheel voltooid worden. (*Soer. Han-
delsbl.*)

Wel op de Staatsinrichting van Ned.-Indië. De Eerste
Kamer heeft het ontwerp herziening van het Re-
geerings Reglement aangenomen met 27 tegen 10
stemmen; vrijzinnig- en sociaal-democraten stem-
den tegen, de leden van de andere richtingen al-
len voor.

Rielbranden in Kediri. Sarekat-Rajatters hebben in het
Kedirische rielbranden gesticht, vermoedelijk op
instructie uit Semarang. Twee afdeelsingspresiden-
ten en verschillende brandstichters zijn gearres-
teerd. (Aneta, 10 Juni).

Openlegging der Builengewesten. Naar het N. v. d. D.
verneemt, heeft de H. V. A. een groot deel van het
eiland Halmaheira in erfpacht aangevraagd. Er

DROGISTERIJ „HET KRUIDENHUIS”
Fa SCHOFF - BILTHOVEN
(Ass.-Apotheker - Gedipl. Drogiste)
Julianalaan 16, n. h. Postkantoor Telef. 6524
Minerale en Medicinale Wateren en Zouten
Drogerijen - Chemicaliën - Verbandstoffen - Specialité's
FOTO-ARTIKELEN

HET WOONHUIS
BREESTRAAT 36 LEIDEN TELEF. 1750
BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ
BEDDENMAKERIJ
Groote sortering in Tapijten, Bedden, Meubelen,
Vloerzeilen, enz.
Complete Woninginrichting
Begrootingen en Adviezen kosteloos.

Haarlem en Omstreken.

Fa Th. A. KLINKHAMER
APOTHEKER
KONINGINNEWEG 69, hoek Jordensstraat - HAARLEM
TELEFOON 1596
Allop. en Homoeop. Geneesmiddelen
Verbandstoffen, Specialité's
Bronwateren (Natuurlijk en Kunstmatig)
Zeer spoedige bezorging
VERZENDING NAAR INDIË ONDER GARANTIE

Heemstede wonen

(lage belasting)
Vraagt Woninggids aan:
HEEMSTEDE'S WONINGBUREAU
Corns. L. KWAK
Makelaar
Kantoor: **HEEMSTEEDSCHE DREEF, Tel. 28236**
Tramhalte Blauwe Brug.
Bouwterreinen
Villa's - Heerenhuizen
Koopers of Huurders geen kosten.

AUG. OEPKES
FOTOGRAAF
O. HARTENLUSTLAAN 11 B
NR BLOEMENDAL 88
OPNAMEN IN EIGEN OMGEVING

HET IS VAN BELANG

bij het aanschaffen van een kledingstuk zeker te
kunnen zijn, dat men de volle waarde voor zijn
geld ontvangt.
Wij staan borg voor de **prima kwaliteit** en
onberispelijken Pasvorm voor ieder figuur onzer
1ste klas Engelsche Gemaakte Heerenkleding

DE RECOMMANDATIE BEWIJST HET

*Het Londen
Konsterhuis*

Plein 35 t/o de Tempeliersstr. **HAARLEM**
TELEFOON 1265
Even goedkoop als confectie doch gelijkstaand
aan beter maatwerk
The Perfection of Ready to wear clothing.
Geen Filialen te Den Haag

Firma W. H. EVERA
Rechtsstr. 511 DEN HAAG Tel. 30706
Alle Artikelen voor de RIJSTAFEL
Boeks, Mie, Samballans, Boembos's, Ikans,
Kemirio's, Kloekaks, Kotjap benteng,
Keukengereedschap, enz.
Alle Waren. Comestibles. Spijzen in blik.

HOTEL-RUBRIEK

AMERSFOORT

Hotel-Café-Restaurant „Monopole”

Vis à Vis Station - Telef. Interc. 41
Directeur STREEFKERK TEN KLOOSTER. Lid der Ver. „Oost en West”

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde”, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. Str. k. en w. opdelegeerk.
PENSION „QUIST”
Stadhoudersplein 17-19
Tel. 51 23

Hotel Rest. „DUINOORD” Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. OOSTERWIJK & V. D. LUUR
BESCHIKBAAR.

Hotel „Promenade”, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen.
VILLA GRETHALIA
Pension Stouthamer L. de Colignyplein 14 kamers met volledig pension vanaf f 50.— per maand.

Restaurant RITZER, Parkstraat, Telefoon 13903, Menu f 1.25, Soep, Schotel naar keuze, Pudding.
BESCHIKBAAR.

Pension E. M. Blewanus, A. v. Solmsstraat 135. Ind. Rijsttafel op Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.
Kamers disponibel voor Families, m. ofz. pension Mevr. VAN DIJK. de Ruijterstr. 54, Haag.

HAARLEM EN OMSTREKEN.

Pension DEKKER
Parklaan 69
HAARLEM
Bezoekt Hotel Pension Roozendaal, Café Restaur. Tel. 13574 OVERVEEN A. J. V. SCHOOTEN, Eigenaar voorheen Hofmeester der S.M.N

ROTTERDAM.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Hotel Pension v. d. Laar

GEVERS DEYNOOTWEG 91 TELEFOON 52564

Prachtig en rustig gelegen tegenover het groote badhotel „Kurhaus”, één minuut van het strand en bij de haltes der trams naar Den Haag en Rotterdam.

Stroomend water. Electricisch licht.

Pensionprijs vanaf f 5.— per dag per persoon.

Bij lang verblijf conditiën nader overeen te komen.

Het geheele jaar geopend. Auto-Garage bij het Hotel.

Aanbevelend J. J. V. D. LAAR, Eigenaar.

Kasteel „Oud-Wassenaer”

Telefoon Kievit 571

15 minuten per Electr. Tram van Den Haag

Tramhalte Stoeplaan

Het geheele jaar geopend

Alle comfort

Matige pension-prijzen

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang. 131

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting

Electriche Verlichting - Centrale Verwarming

Electriche Personenlift

Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737.

Code 5th Edition A. B. C.

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK”

Sweelinckstraat 158 Telefoon 36257

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.

Rijsttafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.

Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.

Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK

Pension

Restaurant

Jacob Hopstraat 1

Sweelinckstraat 158

Blijvende Haargolving

nu f 1.25 per wikkel

uitgevoerd door den

Nestlé-Specialist OTTO TÄRRE

Prinsestraat 4a DEN HAAG Telefoon 10986

zouden plannen bestaan, om de kust van het eiland per vliegtuig te laten verkennen door den beken- den oud-kapitein der maréchaussée Christoffel.

Door een koelie vermoord. Een koelie vermoordde den administrateur van de Palembangse Koffie- onderneming Pasoemah, den heer L., met een pi- soblati (mes). De dader bekende. De aanleiding was een steenworp, om den koelie tot den arbeid aan te sporen. (Aneta, 9 Juni).

De Rajat-actie. In haar antwoord op een schriftelijke vraag van het Volksraadslid Stokvis ontkent de Regeering ten stelligste, dat het bestuur en de poli- tie niet met de meeste voortvarendheid en strik- te onpartijdigheid zijn opgetreden bij de Februari- onlusten in de Preanger, welke het gevolg waren, niet van stelselmatige geweldadaden, doch een spontane losbarsting van den opgekropten weer- zin en den wrevel van een deel van het volk tegen de Rajat-actie. (Aneta, 10 Juni).

Het aantal inwoners van Soerabaja. Volgens de laatste telling bedraagt het totaal aantal inwoners van de stad Soerabaja 210.000, o.w. 22.000 Europeanen, 36.000 Chineezzen, 5000 Arabieren en 147.000 In- landers.

De Vlootwet en de Volksraad. Het afdelingsverslag van den Volksraad constateert met misnoegen, dat na een overhaaste behandeling in den Volksraad van de Vlootwet het ontwerp in Nederland is ter zijde gelegd. hetgeen velen opvatten als een gebrek aan deferentie jegens den Volksraad. (Aneta, 11 Juni).

Centrale Mohamm. Leidersbond. Te Jogjakarta is een confederatie van de Centrale Sarekat Islam, Moha- mad Dijah en andere inlandsche vereenigingen gehouden met het resultaat: de oprichting van een Centraalen Moslimschen Leidersbond. (Aneta, 11 Juni).

Indonesische persbureaus. De Inlandsche pers be- schikt over de volgende persbureaux: Paït te Ban- doeng, Nicork te Cheribon, Semsol te Semarang, Solpulu te Solo en Pazs te Telok Betong. De Euro- peesche pers kan daar slechts Aneta tegenover stellen. (Kaem Kita).

Indische civiel ingenieurs. De Technische Hoogeschool te Bandoeng leverde 5 Mei 1925 weder een aantal civiel ingenieurs af. Van de 15 kandidaten slaag- den er 8 (alle Europeanen). Niet alle afgestudeer- den vinden aanstonds een passende betrekking in de techniek. Het laat zich echter aanzien, dat de vooruitzichten te dien opzichte in de naaste toe- komst beter zullen zijn.

Generaal J. Schultz. Aan den kolonel der artillerie van het O.-I. leger J. Schultz is op zijn verzoek, onder toekenning van den titulair rang van generaal- majoor, een eervol ontslag uit den militairen dienst verleend.

Universiteit te Leiden. Doctoraal examen Indische let- teren de heer A. A. Ceute (met lof).

Controleurs P.T.T.d. Blijkens een uit Ned.-Indië ont- vangen telegram, is daar weder gelegenheid voor plaatsing van controleurs tweede klasse bij den post-, telegraaf- en telefoondienst.

Lid van den Volksraad. Ario Soerio Atmodjo, werk- zaam aan het Pakoecalam-bureau te Jogjakarta, is gekozen tot lid van den Volksraad.

W. J. K. André de la Porte. Te Cheribon is overleden de heer W. J. K. André de la Porte, directeur der Electriche Centrale van de Ned.-Ind. Gasmaat- schappij. (Aneta, 11 Juni).

Pasoendan. De Volksraad nam met 23 tegen 10 stem- men een amendement s'Jacob aan, tot wijziging van den naam West-Java-gewest in Pasoendan.

Th. Jacometti Hzn. Tot voorzitter van de afd. Amster- dam van Oost en West is benoemd de heer Th. Jacometti Hzn., directeur der Ned.-Ind. Spiritus- Maatschappij.

De Minahassa ontvoogd. Aneta seint dd. 12 Juni. Een gouvernements-ordonnantie stelt de ontvoogding van de Minahassa vast.

Oostkust van Sumatra Instituut. Op de jaarvergadering dezer instelling, welke op Di. 23 Juni a.s. te Am- sterdam (Keizersgracht 690) wordt gehouden, zal o.m. Dr. C. W. Janssen eene causerie houden naar aanleiding zijner jongste reis naar Ned.-Indië. De secretaris, Prof. J. C. van Eerde, deelt mede, dat door leden van het Instituut geïntroduceerden de vergadering kunnen bijwonen.

Een dame uit Indië schrijft ons het volgende:

SOLO, 18 Januari 1925

Zal U misschien wel aangenaam zijn te vernemen dat de blijvende Haargolving door U op mij toege- paard den 30en Sept. 1924, de ver- en bewondering opwekt van de dames alhier.

Niettegenstaande de tropische hitte zit de golving nog uitstekend in.

Hoogachtend,

Mej. M. H., POERWOSARI

Persoverzicht uit de Indische Bladen

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS

Uit den Volksraad.

Mr. Neytzell de Wilde opende den 6den Mei de gewone zitting van den Volksraad met een (De Locomotief 5 t/m. 7 Mei), waarin hij hulde bracht aan de kwaliteiten van zijn voorganger, **mr. dr. mann**, met wien spreker in 1919 en 1921 als regeer- gemachtigde menigmaal met genoeg den degen gekruist. De Volksraad heeft — volgens spreker — hard en zakelijk gewerkt. Men heeft somtijds ge- geven aan zijn moedeloosheid, maar dit moet licht worden toegeschreven aan het verlangen na- spoedig resultaten van den arbeid te zien. Van den Volksraad kan gezegd worden dat hij „frappe tou- en als resultaat daarvan ook heel wat bereikt. De Volksraad mag thans op veel hooger peil worden geplaatst dan bij de instelling kon worden ver- De Volksraad gaat een orgaan worden, dat zijn deel zal hebben in de wetgevende macht. De Staatsregeling kan een belangrijke stap beteekenen meerdere zelfstandigheid van Nederlandsch-Indi- nen Nederlandsch verband en het behoeft wel te betoog, dat daarbij mede het gewicht van den Volks- als staatkundig factor aanmerkelijk zal toenemen. Dr. Moresco wijst er in zijn inaugureele rede op „Koloniale politiek” op, hoe het hierbedoelde ge- gige wetsontwerp van tweeërlei kant bestreden door hen, wien het niet ver genoeg gaat in de van Indië's zelfbestuur en door hen, die vreezen al te groote voortvarendheid. Maar het biedt, al- algemeene lijnen betreft, een redelijke oplossing opent toch de mogelijkheid voor een behoorlijke of een groot deel van de regeertaak voortaan in en onder „medezeggenschap van een „vertegen- digend lichaam” kan worden verricht, zonder be- bestendige, aan moderne eischen voldoende rege- beleid in gevaar komt.

Volgens het Soerabajasch Hbl. (7 Mei „ijver”) wordt den Volksraad in de periode 6 en 19 Mei verzocht: afdelingsonderzoek van buitengewoon gewichtige instellingsordonnantie provincie West-Java; vervolgens zal de commissie voorbereiding voor de behandeling der bedrags- zich met dit voor de financiële politiek, fundamen- ontwerp mogen bezig houden, en voorts zullen twee dagen beschikbaar zijn voor het afdelings- zoek van het ontwerp kinder- en vrouwennach- om van de voorbereidende behandeling van de Kerkkamp, inzake het verlofsreglement te Niet onwaarschijnlijk valt binnen de periode, die afdelingsonderzoek der begroting bestemd wor- ten zijn, reeds voor een deel de openbare behan- van deze, elk voor zich gewichtige en tijdroover- werpen. Het wil het „S. H.” voorkomen, dat de stukken, die thans aan de orde zijn, te belang- om ze te beschouwen als een toets, tot welke in- inspanning de Volksraad wel zal kunnen worden wogen.

De Java Bode (12 Mei) acht beperking der on- agenda van de a.s. Volksraadzitting gewenscht. tiseert al dat mondeling en schriftelijk overleg den Volksraad. Het eigenaardige der thans aan de stelde zaken is, dat zij zich leenen tot practi- beknopte bespreking zoo goed als tot breedvoer- litieke geroofsbelijdenissen. Maak het kort h- aldus besluit het blad — en houdt u aan de zaken. Laten we deze maal geen „parlement” in den verkeerder zin van het woord. Vóór de parlement (van „parlare” = spreken) in eeuw in Engeland gebruikelijk werd, heette dag: Witenagemet, of vergadering van de w- Die oude heeren hadden het bij het rechte zonder noodzaak is eene nabootsing van 't ge- toe het tot veler wanhoop in het Westen gekome- in deze gelukkige Indische maatschappij vers- van krachten.

Het Bat. Nwsbl. (7 en 12 Mei) en de Java Bode (7 Mei) wijden eenige artikelen aan de Bestuurs- ming. De verkiezingen van kiesmannen hebben begin Mei plaats. In de Preanger gebeurt zulk de kiezers in een primitief hokje hun boor- laten deponeren in de kokertjes, welke in de waren overeenkomende met de vlaggetjes, wa-

Leden van O. en W., eet steeds
KLINK'S FIJNE BELEGDE
BROODJES } PEKELVLEESCH
ROASTBEEF
HAM, ENZ.
Aanbevelend, **W. F. KLINK,**
Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811
Wordt ook thuis bezorgd.

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
Salon de Rafraichissements
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

C. J. L. VERMEULEN
ONVERANDERLIJKE VERGROOTINGEN
10 KLAS WERK :: ZEEER LAGE PRIJZEN
TOUSSAINTKADE 20
VERZENDING NAAR OOST- EN WEST-INDIË

Official **Ford** Dealer

THE UNIVERSAL CAR

Reinkenstraat 1 K Garage „Hamim”, H. Wegerif Den Haag, Tel. 34215
Service - Automobielen-Onderdeelen

bladen op hun kraagje gespeld kregen. Het voor-
ste is om zooveel mogelijk knoeierijen en intimi-
teit tegen te gaan. In *Banten* worden de kandidaten
een rij geplaatst. Aan de kiesgerechtigden wordt
vocht hun candidaat aan te wijzen door achter de
te gaan staan. Derhalve zooals het gebeurt bij de
hoofd-verkiezingen. Het gehalte der gekozen kies-
men kan als bevredigend aangenomen worden;
men kan van hen later verwachten, dat zij hun plich-
t zullen vervullen. Het zijn grootendeels gezeten bur-
gers, handjers, handelaren, rijke tanis en enkele tjoetaks.

het aangeboden ontwerp eener *Indische Bedrijven-*
(De Loc. 5 en 7 Mei) heeft ten doel het scheppen
de mogelijkheid om door middel van begrootin-
de daarmede verband houdende rekeningen een
inzicht te krijgen in de werkelijke financiële
wachtingen en uitkomsten der Landsbedrijven ten
ante van de algemeene geldmiddelen.

Dat. Nwsbl. (7 en 9 Mei) bespreekt de hoofdza-
van de ontwerp-ordonnantie tot *wettelijke regeling*
kinderarbeid en vrouwennachtarbeid in Ned-Indië
De Java Bode (7 Mei) acht het geen onderwerp,
mede ons economisch leven staat of valt, maar be-
het als een sympathieke medewerking aan de col-
ve pogingen van alle beschaafde landen om betere
anden in de arbeiderswereld te verkrijgen. Het is
nikt om mede te werken aan het besef, dat de
dingingen tusschen werkgever en werknemer naar
meen humanitaire begrippen te regelen zijn. En
is zeker van morele waarde, mede ten opzichte
de speciale positie, die de vrouw in Indië in-
nt. Het ontwerp is tot stand gekomen door het
dat het lidmaatschap van den Volkenbond tevens
van het internationaal bureau voor den arbeid
neve inhoudt, en dat uit dien hoofde medewer-
van alle leden gevraagd wordt tot het moduleeren
alle voorzieningen van het bureau naar de eischen
het land, waarin zij toepassing moeten vinden.
Memorie van Toelichting (zie ook „De Loc.” d.d.
Mei) zel dat omstandig uiteen. Trouwens, uit alles
dat men de speciale eischen, die Ned-Indië stelt,
uit het oog verloren heeft. Er is een zekere elasti-
it in de voorzieningen, waardoor b.v. speciale be-
ven uitzonderingsvergunningen kunnen krijgen bij
ande behoefte. Dit laatste waarborgt een soepele
king van de wet en beveeligt ons tegen doordrij-
De gemiddelde Inlandsche werknemer kan zich
dilig achten met deze Westersche gave en de werk-
behoefte niet bevreesd te zijn dat de voorziening
in zijn bedrijf zoo zou kunnen schaden als dat
in Europa het geval is.

Sabang vrijhaven.

ambtenaar stelde voor Sabang op te nemen in
gebied. Er zijn geen weerspannige hoofden meer
Sabang als vrijhaven is er nog lang niet in geslaagd
den Atjehschen handel van Penang af te leiden,
de motieven van Van Heutsz inderdaad ver-
zijn. Men schrijft thans aan de *Deli Crt.* (16 Mei)
in dien tusschentijd een ander motief gekomen
deze vrijhaven te laten bestaan. Sabang heeft
allengs ontwikkeld tot een wereldhaven, een er-
mededingerster van *Colombo* en *Singapore*. En nu
het niet op den weg der Indische Regeering om
concurrentie te gaan bemoeilijken door de sche-
die er binnenloopen, te gaan lastig vallen met de
zeer bezwaarlijke douane-formaliteit. Want een
de krachtigste middelen om met genoemde bui-
landsche havens te kunnen concurreren is juist
op de spits gedreven snelheid, waarmee men te
ng bediend wordt. Daar mag dus in geen geval
worden geraakt.

Deli Crt. noemt het met den schrijver geen ge-
g idee van den ambtenaar en wijst nog eens op
betekenis van Sabang. 's Lands kas profiteert wel
van Sabang, ook al is het een vrijhaven en
door een participatiecontract. Vervolgens citeert
't „D. C.” wat de heer *Elout*, die een reis door Indië
et over de betekenis van Sabang, in het „Hbl.”
Het is een allergeukkigste eerste indruk, dien
door Sabang, van Ned-Indië krijgt, — zoo schreef
„Van Indië's schoonheid en van Ned-Indische
ge. En ook van de houding, die wij, als koloniale
heid, tegenover heel de wereld moeten aan-
men: *vrijheid en openheid*. Want Sabang is een vrij-
men betaalt er geen in- of uitgaande rechten,
zelfs ook, als men er komt bunkeren, geen ha-
en loodsgelden, niets dan de prijs van de kolen.
mens, of misschien mede daardoor, maakt men er
goede zaken, waarvan 's Lands kas in ruime mate

profiteert door een participatiecontract. In de creatie
van Sabang zijn dan ook ten volle de woorden van
Van Heutsz verwezenlijkt: „Voor een kleine mogend-
heid is elk koloniaal bezit een precair bezit, maar zij
kan zich dit niet beter verzekeren, dan door aan de
begeerige wereld te toonen, dat zij volkomen in staat
is die bezittingen naar behooren te beheerschen en ten
bate van het algemeen belang tot ontwikkeling te bren-
gen. Dit dwingt eerbied af en ontzag en geeft aan der-
den de minste aanleiding hunne begeerige handen
naar die bezittingen uit te strekken.”

Sabang — zoo besluit de „D. C.” — mag met recht
genoemd worden „een eerste-klasse uiterst goed ge-
utilleerde bunkerhaven met reparatie-inrichting, een
nationaal scheepvaartsteunpunt in het uiterst Westen
van onzen Archipel”, — gelijk de Gouverneur van
Atjeh, de heer A. M. Hens, het deed uitkomen in zijn
rede bij gelegenheid van het kwart eeuw-jubileum van
de Sabangmaatschappij. Maar bovendien: een Oostersch
prieel voor de poort van Insulinde.

Naar Oude en Nieuwe Landen.

De heer *Zentgraaff* beschrijft in het *Soerabajasch*
Hbl. (6, 7 en 8 Mei) in zijn laatste drie reisbrieven zijn
indrukken van Holland. Hij realiseert de tekortkomin-
gen en laat het laatste woord aan milder oordeel. Want
er is ook veel goeds in het oude land, en ten slotte
klinkt toch in ons aller hart „the call of the blood.”
Wat de gevoelens van Holland voor Indië betreft oor-
deelt hij ruim en dringt hij door tot de kern der kwes-
tie; hij komt tot begrippen en berusten in wat niet an-
ders schijnt te kunnen. Hij wijst behalve op de
natuurlijke onverschilligheid, welke buiten de niet-
zakelijke relaties in Holland voor Indië bestaat,
mede op de belasting van Indië, waarmee velen
zich in Holland bezighouden. Het is, van Bas Veth
de man-van-thans, een zeer lange rij geweest. Men
mag toegeslijk zijn voor de meer begrijpelijke vor-
men van onverschilligheid, tegen laster kan niet scherp
genoeg worden opgetreden. Ook constateerde de schrij-
ver in Holland een wilde kloppicht op „Indische men-
schen” en hun geld. En toch.....!

De heer *Zentgraaff* heeft gereisd in het zonnige en
artistieke Italië het levendige en geestige Frankrijk;
onder gemoedelijke Duitschers, luchthartige Oosten-
rijkers, de ernstige Balkanvolken en zooveel anderen.
Hij toefde in het land der Pharaos en dat, waarin de
Christus wandelde. Hij zag er veel schoons, dat in de
ziel bewaard blijft als: a joy for ever. Hij vond er de
resten der oudste beschaving; mooi enthousiasme,
ruimheid van opvatting, grootheid van gedachte en
van dit alles had Holland weinig beter dan het tegen-
deel te bieden. En toch.....! Toch heeft Holland, ons
vlakke, kleine en natte Holland, iets, dat ge overal el-
ders mist. Nergens vond de heer Z. iets, dat ons Hol-
landsch binnenhuis evenaart, het intieme interieur,
waarin zij zich verschansen, die hun geluk beveiligen
willen tegen den grooten vijand: het klimaat. Er zijn
weinig volkeren, bij wie het familieleven tot zoo groo-
te ontwikkeling kwam. Dit mooie familieleven ver-
goedt veel gemis; van de winteravonden gaat een zoe-
te bekoring uit, welke ge elders vergeefs zult zoeken.
Gelukkig hij, die er de koestering van kent..... Waar,
trekkende landgenoot — zoo vraagt schr. — vindt ge
in den vreemde de rustige contemplatie, de degelijke
ontwikkeling, het bezonken oordeel, dat den behoer-
lijk gesitueerden Hollander kenmerkt? Er is boven al-
les „de roep van het oude Land”, er is het groot en al-
gemeen contact door de taal, door het samengaan van
belangen en opvattingen... er is zoo oneindig veel, dat
ons, mopperend en klagend, tenslotte toch dit land
doet verkiezen boven alles. In alle mooie hoekjes van
Europa vindt ge Hollanders, goedgevoelend oud-Indisch-
gasten, wien de vroegere zwerflucht nog niet geheel
heeft begeven. Naarmate zij ouder worden, verzwakt
bij de meesten — niet alleen — de bittere klacht tegen
het land, dat hun niet bood wat zij ervan verwachtten.
Om het meer van Genève, in het zuiden van Frank-
rijk, in België..... waar zij neerstreken, tenslotte be-
gint ook in hen te woelen het vreemde instinct der
lokking van den geboortegrond, en zoo schuiven zij
meer huiswaarts, de grenzen waar, in den grooten kring
der landgenooten. In den regel heeft de droom: te le-
ven op een dier mooie plekjes, welke vooral voor den
toerist zoo groote bekoring hebben, zeer vlug afge-
daan. Dan domineert in uw ziel de roep van uw land,
als de geheime drang, welke in het voorjaar den vogel
de vlegels doet wenden, en alleen de zeer vereen-
zaamden, in wie het begrip „vaderland” niet meer
leeft, blijven achter in den vreemde. Zóó deed zich
het zonderlinge verschijnsel voor, dat schrijver het ge-
mis aan Holland eerst voelde, nadat hij het een poos

Deelname

opengesteld in kapitaal eener N.V. in het
bouwbedrijf in den Haag. Dividend bedroeg
over 1922 20%, over 1923 13%.

Brieven onder No. 388 Bureau van dit blad
Nobelstraat 20, Den Haag.

N. G. HOOGTEUJLING
van Noord tot Zuid van West tot Oost
VERHUIZINGEN
OVER DE GEHEELE WERELD
22^e VAN BLANKENBURGSTR. 109
BERGPLAATSEN
VOOR
INBOEDELS
OPSLAG-BAGAGES
TELF. 32615
WINKEL VOOR DE BEHANGERIJ
Frederik Hendriklaan 283
TELF. 50910
DEN HAAG

Hoogere Burgerschool
5-jarige cursus en
voorbereidingsklassen
„Instituut Wullings”,
Voorschoten

In verband met Kon. Besl. van 13 Nov. 1923
wordt de afd. H. B. S. met Sept. 1924 na een
gemeenschappelijke 1ste, 2de en 3de klasse
gesplitst in TWEE afd.:

a. Wis- en Natuurkunde afdeling

met het tegenwoordige Eind-Examen H. B. S.
5-jarige cursus (art. 57b).

b. Litterair-Economische afdeling

met het Eind-Examen H. B. S. 5-jarige cursus
bedoeld onder e in Art. 1 Kon. Besl. 13 Nov. 1923

Kost- en Schoolgeld f 1800.—, f 2000.—.
Tot heden slaagden 232 Candidaten voor
Eindexamen H. B. S. 5-j c.

In Juli 1924 slaagden 24 (van de 24)
Candidaten voor Eindexamen H. B. S.
:- 5-jarige cursus :-

Bij de instelling van het School-Examen
werd het Instituut WULLINGS in 1921
aangewezen als een H. B. S. met 5-jarige
cursus overeenkomstig artikel 45-tredecies
:- der Middelbaar-Onderwijswet :-

Voorschoten, Juni 1924.

De Directeur H. WULLINGS.

ENROESTBAAR STAAL
Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aan-
gest door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank
noodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen
Het Ideaal voor de Tropen
WONDERIE'S STAALWARENHANDEL
Afd. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

Garage JANSEN, Wassenaar
135 Rijksstraatweg 135
Tel. KIEVIT (Haag) 562
Service and Filling Station

**N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJ
BRANDSTOFFENHANDEL**

DENNEWEG 67a

TELEPHOON

DEN HAAG

14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat bel dan op **14427**.

**NEDERLANDSCHE
HANDEL - MAATSCHAPPIJ**

Gestort Kapitaal . . . . . / 80,000,000.-
Statutaire Reserve . . . . . - 20,536,861.-
Buitengewone Reserve . . . . . - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

u- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseringen en Financieringen.
Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
Reiscredietbrieven.
Deposito's.
Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

"Aurora"
NED. IND. VEREENIGING TOT ONDERLINGE
VERZEKERING OP HET LEVEN.
HOOFDKANTOOR: TE BATAVIA
Directeur van het bijkantoor voor Nederland:
E. H. CARPENTIER ALTING
R. J. Schimmelpennincklaan 20, Den Haag
Voor inlichtingen wende men zich tot:
Jhr. J. N. K. GRAAFLAND
Korte Voorhout 13, Den Haag

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: **Safe-Inrichting** ::

In fijne Lederwaren en Reisartikelen
Atelier voor alle voorkomende reparatie

ZOUTMANSTRAAT 42 **DE RENTEKAS** ..... 's-GRAVENHAGE

Effecten - Coupons - Rekening-Courant

Spaarkas renteverg. 4 pCt.

Safe-Inrichting

had verlaten. Hij vond er zóó kostelijke dingen, dat ge er slechts zwiigend aan kunt denken, en de herinnering koestert in de stille uren als de mensch..... alleen is met zichzelf.

De reis ging voor den heer Zentgraaff weer Oostwaarts. Hij besluit: Als de vuurtoren van Poeloe Bras u in een zwoelen tropenavond de eerste vriendelijke knipoogjes geeft van Indië, denkt ge met gemengde gewaarwordingen aan het land dat ge verliet... en dat waarheen ge reist. Ge kunt niet zoo vlug de balans opmaken. Zeer vele indrukken kristalliseeren in u, en ze blijven u eeuwig schoone herinneringen. Ge ziet met eenige vrees naar Indië. Dit bleef immer hetzelfde, doch er is in u iets veranderd; ge hebt de dualistische psyche van hen, die heel lang in de tropen leefden, en wier verlangen altijd schommelt tusschen het boeiende, fantastische Oosten en het intieme, geestelijk hooge Westen. De tijd doet meestal het evenwicht hervinden, en immer, denkt ge aan uw reis een schat van kostelijke impressies, van nieuwe gedachten, en verinniging van het gemoed.

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Het verzoek aan de Nederlandsch-Indische Regeering van den uit Ned.-Indië verwijderden communist Tan Malakka, om, wegens gezondheidsredenen, naar Indië te mogen terugkeeren.

III (Slot).

Een rechtvaardige strafrechter behoort vergiffenis te schenken aan een politiek veroordeelde, wanneer hij — onder erkenning van schuld — de belofte aflegt zich daaraan niet meer te zullen schuldig maken en zoodoende tegemoet komt aan de bedoeling van de Strafwet.

En, waar men in den oorlog de gewone politieke tegenstanders behoorlijk verzorgt, daar is het niet meer dan voegzaam edelmoedigheid te toonen aan den zieken en in moeilijke omstandigheden verkeerenden politieken tegenstander Tan Malakka.

Op grond van deze overwegingen, is het, naar de meening voorkomende in de „Sedio-Tomo“, een regeeringsplicht het verzoek toe te staan.

Aan de hand van de in de reeds genoemde Inlandsche nieuwsbladen vermelde opmerkingen en bezwaren met betrekking tot de inwilliging van het verzoek, wordt in de „Sedio“ ter ontzenuwing daarvan nog opgemerkt, dat de vraag waarom de adressant zijne genezing zoekt in Ned.-Indië en niet in Davos, weinig terzake doet, aangezien een zieke en zeker een langlijder de genezing zoekt ter plaatse waar hij dit wenscht en waar hij de geneesmiddelen voor zijne ziekte kan vinden.

De gemaakte opmerking dat de adressant zoo gaarne naar zijn land wil terugkeeren en toch met geen enkel woord rept van liefde voor zijn land, volk en familiebetrekkingen, geeft aanleiding tot de beschouwing, dat de heer Tan Malakka zich rekent te behooren tot de groep der internationalisten, die aan geen land de voorkeur toekennen en alle Communisten, op gelijken voet, als kameraden beschouwen.

Doch deze leerstelling is onjuist omdat zij is in strijd met de menschelijke natuur, welke op het tegendeel wijst.

Op politiek terrein moge adressant zich internationaal beschouwen, doch zijne natuur kan dat niet zijn en is het dan ook niet.

Doch dan rijst de vraag, welke de reden kan zijn waarom hij niet verzoekt naar zijn eigen land, d.i. Sumatra, te mogen terugkeeren?

Het antwoord op die vraag kan zijn:

1º. dat het levensbestaan op Java goedkooper is dan op Sumatra;

2º. dat op Java meer kameraden zijn dan op Sumatra;

3º. dat de familieleden op Sumatra hem gemakkelijk op Java kunnen bezoeken.

Bij sub. 2 valt het op, dat daarbij melding wordt gemaakt van de mogelijkheid, dat in de verklaring zijner politieke activiteitsbeperking het eiland Sumatra niet is begrepen, hetgeen bij sommigen het vermoeden heeft doen ontstaan dat men onderwerpelijk te doen heeft met eene listigheid van adressant en dat het verzoek op dien grond niet kan worden toegestaan.

Doch daartegenover staat de meening van anderen, die in adressant eene vertrouwbare en eerlijke politieke persoonlijkheid zien, die nakomt hetgeen hij zegt en belooft en om die reden hopen, dat het verzoek zal worden ingewilligd.

Bij dit verschil van inzicht wordt eene zuivere objectieve beschouwing van het verzoek het beste geacht,

B. G. TAL, Leeraar M.O. Boekhouden
Stille Veerkade 24 's-Gravenhage
Telefoon 16110 en 16111

Opleiding voor het M.O. Examen en voor
het Examen Privaat-Docent
(Genootschap voor Practisch Handelonderwijs)

met terzijdestelling van wellicht partijdige en persoonlijke meeningen.

Blijkt het, na inwilliging van het verzoek, de adressant in gebreke blijft te voldoen aan hetgeen heeft beloofd of aan de voorwaarden, welke hem gesteld, dan is de regeeringsarm sterk genoeg om wegens die ontrouw te straffen en de volksbelangen behartigen.

Edelmoedigheid en rechtvaardigheid eischen in alle gelegenheid de inwilliging van het verzoek, en nemen aan de bevolking de bewering, dat de Regeering de volksbeweging tegenwerkt.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

Is het herstel van de Keizerlijke dynastie voor China noodzakelijk?

III (Slot).

Evengoed als de menschen hunne kleedij verwisselen naar gelang van de jaargetijden, kan een land zijn staatsvorm veranderen overeenkomstig de daarin schiedende toestanden.

En zoo is het ook in China.

Wanneer een Constitutioneele Monarchie in dat land zal zijn tot stand gekomen en een vorstentelg de troon zal hebben ingenomen op den Drakentroon, eerst zal de rust in China terugkeeren en kan het zich dezelfde wijze ontwikkelen zooals in andere landen geschied.

Het komt er minder op aan welke persoon als koning van den Staat op dien zetel zal plaats nemen, maar het wordt geëerbiedigd door het volk en aan dat volk de Chinese stamgevoel wete bij te brengen.

Tegen het vormen van eene nieuwe Dynastie bezwaar, doch geen der tegenwoordige leiders van China beschikt over voldoende gezag en macht om de vorming van zulk eene nieuwe Dynastie in werking te komen.

Het hoofd van den Staat zal zich boven de partijen moeten stellen en het is om die reden dat de schied de meening is toegedaan, dat het goed zoude zijn, naar Hsuan Tung, die bij de vreemdelingen bekend als „de Kleine Keizer“ op den Drakentroon plaats zoude nemen.

Natuurlijk kan men de tegenwerping maken dat de revolutie overeenkomstig den volkswensch tot stand gekomen en het Chineseche Vorstenbestuur der chiu's heeft opgeheven, doch men kan die bezwaren zenuwen door te wijzen op het feit, dat in zulk een Westersche landen de Dynastien toch ook van voren den oorsprong zijn, zooals in Engeland, Griekenland, Noorwegen, België, Bulgarije, Roemenië enz.

Eene vreemde Dynastie heeft China evenwel niet nodig.

Stond dat land reeds zoovele malen onder vreemde invloeden, het heeft ook vele malen, langs vreedelijken weg, invloed op andere streken uitgeoefend.

China is zulk een uitgestrekt land en heeft zulk talrijke bevolking, dat men mag aannemen dat vreemdelingenelement daar in zal opgaan.

China onder een Chineschen vorst, beteekent welvaart en eensgezindheid in het land.

China onder een republikeinschen regeeringsvorm teekent voor het volk verdeeldheid, verarming en en maakt het tot slachtoffers van een strijdvoerende groep.

Het Indisch Bestuur tegen de Extremisten.

I.

Op de vergaderingen van den Landvoogd met de Hoofden van Gewestelijk Bestuur, zoo schrijft de „Tj. K.“ teekent, in de „Perniagaan“ van 30 Januari 1925, zijn, onder meer, ook de maatregelen besproken, welke genomen zouden worden, ten einde de overmoedige beweging der Communisten in Indië den kop in te drukken.

Sedert die maatregelen werden toegepast, twijfelt de schrijver echter terstond aan de uitkomsten daarvan, geloofde hij niet dat zij zouden leiden tot eene vermindering van de bedoelingen, welke men zich heeft gesteld en die de strekking hebben, in het belang van rust en orde, het volk te onttrekken aan de schadelijke invloeden van de Communistische leerstellingen.

Dat de Regeering bij dat inzicht gebruik maakt van den sterk-n bestuursarm is verklaarbaar, doch ook het duidelijk, dat daarbij grenzen zijn, welke niet moet overschrijden en dat aan het gezag heider oogen moet staan of de genomen bestuursmaatregelen effect zullen hebben of wel gematigd moeten worden.

H. HELMERS
BONISTRAAT 31 TEL. 14844
'S-GRAVENHAGE
In COMESTIBLES
en KOLONIALE WAREN

's-Gravenhaagsche Begraffenis-Onderneming

C. LOOIJE, Tasmanstraat 57, DEN HAAG

Telefoon 33788 - Postrekening 46391

schrijver wil zich niet partij stellen noch voor het
 uur, noch voor de Communisten, doch meent wel
 recht te hebben ten deze, in het belang van allen,
 en en ander ter ernstige overweging in het midden
 mogen brengen, ook al ter voorkoming van het feit
 men eensklaps voor schadelijke gevaren komt te
 welke vele verwoestingen kunnen aanbrengen en
 onherstelbaar zouden kunnen zijn.

schrijver hoopt om die reden dat zijne motieven
 verkeerdt zullen worden begrepen en dat er geene
 missingen zullen plaats hebben omtrent zijne be-
 lingen als hij misschien zich te sterk uitdrukt over
 alde handelingen van landsdienaren van een zekere
 tak van dienst.

(Wordt vervolgd.)

Toespraak van Dr. J. C. Koningsberger.

Den 3en dezer heeft Dr. J. C. Koningsberger, voorzitter van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van K. en W., in een vergadering van dat genootschap een toespraak gehouden over de verhouding tusschen Nederland en Indië, beschouwd van natuurwetenschappelijk standpunt, welke in druk is verschenen. Indien de plaatsruimte het toelaat komen we in een der volgende Nrs. van het K.W. op deze belangwekkende redevoering terug.

Indië. Geïllustreerd Tijdschrift.

Inhoud van afl. 6 (10 Juni). Het zieleleven der Indoneziërs. Java (vervolg), door N. — Het ijkwezen in Ned.-Indië, door J. R. van Beek (met belangwekkende illustraties, waaronder een voorstelling van een Indische weegschaal op een relief van den Boroboeudoer). — De nieuwe Protestantsche Kerk te Bandoeng (met ill.), door M. E. R. — Schetsen naar herinneringen van een oud-Indisch officier van gezondheid (vervolg).

De Indische Mercur.

No. 24 (12 Juni '25). Het verpakken van palmolie, door ir. H. N. Blommendaal. — De handel van Nederland met Ned.-Indië, gedurende 1924. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zomede de overige wekelijksche rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft een opgave van literatuur over rubber.

Indonesia Merdeka.

Inhoud van jaarg. 3, No. 3 (Mei '25). Aan de Indonezische jeugdbeweging. — Hoog de solidariteit. — Leven is strijden. — De taak van den huidige Indonesiër. — De beteekenis van onze idee.

De Indische Loods.

No. 18 (van 15—21 Mei) bevat o.m. De nieuwe wet op de Staatsinrichting. Kort overzicht der wijzigingen. — Indië onder de volken. — Indië's reputatie. Verkeerde voorlichting in het buitenland. — Desa-misbruiken. II. Belasting-inning.

Vrijzinnig Weekblad.

Uit den inhoud van No. 14 (12 Mei). De wet op de staatsinrichting van Ned.-Indië en de Tweede Kamer. — Provinciale en Regentschapsraden. Losse opmerkingen. — Verzoekschrift van ingezetenen uit de afd. Banjoe-wangi aan den Resident van Besoeki (naar aanleiding van het rekest der Handelsver. Amsterdam, om haar in erfpacht af te staan een complex gronden in genoemde afd.). — Gedachten na 20 Indische dienstjaren (vervolg).

De Indische Gids.

Inhoud der Juni-afl. De opiumconferenties te Genève, door H. Ch. G. J. van der Mandere. — Kaarteeringen ter registratie evan het Inlandsch grondbezit, door J. L. Lamster. — Slotwoord, door J. van Roon. — Kijkjes in het leven onzer Inlandsche bedienenden, IV, door M. Nittel-de Wolff van Westerrode. (IV. Noenoeng's huwelijk). — De zelfbesturende landschappen in de Residentie Timor en Onderhoorigheden, door L. J. van Dijk (opsomming van de namen dier landschappen en hunne bestuurders). — Indië en de Nederl. volksvertegenwoordiging, door Mr. J. J. van Bolhuis. — Varia. — Revue van brochures en dagbladartikelen. — Koloniale literatuur.

Chung Hwa Hui Tsa Chih.

Het jongste Nr. van dit tijdschrift aier in Nederland verblijvende Chinezen is in hoofdzaak gewijd aan de nagedachtenis van wijlen hun vriend en raadsman, Mr. P. H. Fromberg Sr. Het bevat zijn portret en verschillende artikelen, waaruit de waardeering en vereering zijner nagedachtenis tot uiting komt.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van 9 Mei '25 (No. 45). Het Taylorsysteem toegepast in den landbouw, door B. J. Hagreis. — Uitkomsten van een proef met het ontvezeien van Hibiscus sabdariffa aliissima (roselle). (Korte berichten uitgaande van het Algemeen Proefstation voor den Landbouw, No. 44), door L. Koch. — De Middelbare Koloniale Landbouwschool te Deventer (naar aanleiding van het 12½-jarig bestaan dier instelling). — Sprokkelingen uit de buitenlandsche pers — Maandelijksch overzicht van Java's productenmarkten.

Archief voor de Koffie Cultuur.

In navolging van het Archief voor de Suikercultuur en dat der Rubbrecultuur, wordt thans door de Koffie-Proefstations in Ned.-Indië het Archief voor de Koffiecultuur uitgegeven. Het eerste Nr., gedateerd 1 April '25 is te Soerabaja, bij E. Fuhrer en Co. verschenen. Dr. Rutgers, de Directeur van Landbouw, zegt in eene Voorrede o.m., dat de verschijning van dit Archief

Het beste adres

voor de levering van Koloniale Waren en Comestibles is

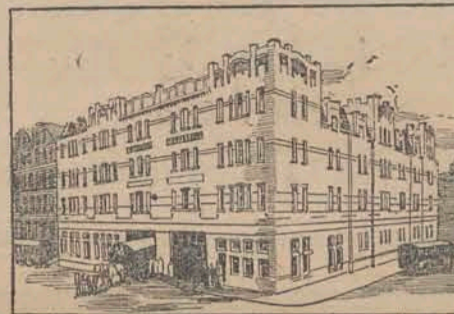
P. VROLIJK, Haagschestr. 1

Telefoon 52159

THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

KONINKLIJKE MEUBELTRANSPORT-MIJ. DE GRUIJTER & Co.

DEN-HAAG
AMSTERDAM :: ARNHEM

Bergplaatsen voor Inboedels
 :: Bewaring bagage ::
 voor repatrieerenden
OVERZEE-TRANSPORTEN

Woningbureau P. MAN

Steenhofstraat 5 bij 't Station - Interc. Tel. S. 45
SOESTDIJK

Verstrekt inlichtingen over Buitenplaatsen, Villa's Landhuizen en Bouwterreinen. Zondags gesloten
 Vraagt gratis Woningcourant van Vraag en Aanbod van P. MAN voor Soest, Soestdijk, Soestduinen en Omgeving.

N.V. STOOMWASCH- EN STRIJKINRICHTING

voorheen

H. A. v. STARRENBURG

OPGERICHT 1875

Fahrenheitstraat 168

TELEFOON 31791

'S-GRAVENHAGE

Stoomververij en Chemische Wasscherij „DUINOORD”.

Begoniastraat 188-190 Telefoon 36048

hoek Goudsbloemlaan

Goederen binnen 4 dagen zonder prijsverhoging thuisbezorgd.

Heerencostumes . . . f 4.—	Wol en Plu. p. □ el f 0.40
Mantelcostumes . . . f 4.—	Handschonen, per
Jassen, vanaf . . . f 2.75	paar vanaf f 0.20
Mantels . . . . . f 2.75	Oppersen v. Heeren-
W. Dekens f 1.— en f 1.20	Costuums . . . . . f 1.50
Gest. Dek. f 1.50 en f 1.75	Idem m. ontvlecken f 2.50
Vitrages . . per □ el f 0.15	Dames-Costuums
Madras . . . . . f 0.20	naar grootte

Speciaal in het reinigen van Carrosserie-Bekleding

st- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

Vrije Arbeid.

de Mei-afl. van dit maandschrift publiceert Marie Soer persoonlijke herinneringen aan Raden Kartini (met portret). „Al is het nu reeds twintig geleden dat Kartini stierf, haar werk, dat wat zij wille en tot stand bracht, persoonlijk en door haar deed, dat leeft en zal blijven leven. Ze was een baanbreker, en is haar Inlandsche zusters tot een niet te overzege geweest.

dat lang niet iedereen, ja zelfs betrekkelijk weinigen, wie Kartini eigenlijk is, welk groot en edel doel nastreefde en bereikte, wil ik hier een en ander van persoon en haar arbeid vertellen. Zeven jaar was haar samen, zag haar van kind tot meisje en jonge vrouw opgroeien. Zij noemde mij „Moedertje” en werd lief als een eigen dochter bijna.”

deze woorden opent Mevr. v. Ovink—Soer haar pathische bijdrage over een Javaansche Regententochter, die tot haar (helaas vroegtijdig ingetreden) dood heeft voor de verheffing van de Javaansche

zelfde Nr. bevat nog het slot van Dr. Thierfelder's reage: Op reis in Nederl. Nieuw-Guinea naar de Digoel-rivier, waar kannibalen en koppensnellers en. De hr. H. F. Tillemma geeft een naschrift, met de late ons in een volgende afl. een en ander te zullen beleefden over het mooie werk door Dr. Th., geholpen zijn echtgenoot, de Missie en het Bestuur, verricht late van den Papoea.

Wederinvoering der lijfstraffen?

der dit opschrift plaatst de hr. J. F. C. Nienhuis, hoofd van het gevangeniswezen in Ned.-Indië, in het Nr. van het Maandblad voor berechting en reclas-sing van volwassenen en kinderen, eene bijdrage naar ziding der stemmen die in den laatsten tijd hier te zijn opgegaan, welke de wederinvoering der lijf-straffen rechtspleging aanprijzen.

en dienste van die voorstanders doet de schr. enkele prikwekkende grepen uit de Indische rottingstraf-ten, welke als middel om de orde en tucht onder de genen te handhaven tot op dezen dag behouden is geregeld wordt toegepast.

de hr. Nienhuis schrijft maakt een diepen in-en het is te hopen dat zijn artikel niet alleen de anders hier te lande zal bekeeren, maar ook, en in-erste plaats, dat het er toe zal bijdragen om de chonteerende lijfstraffen in sommige Indische ge-nissen toegepast, hoe eer hoe beter tot het verleden en behooren, opdat voor de rottingstraf in Indië zal gelden hetgeen Prof. Blok zoo treffend heeft

at in vroeger tijden volkomen te goeder trouw den anders als een gerechte vergelding werd aangedaan, man kunnen wij alleen sidderend terugdenken.”

Berichten voor Landb., Nijverh. en Handel.

Sr. van 1 Mei brengt o.m. het slot van het over- van de productenmarkt gedurende het eerste kwar- van 1925, en eveneens het laatste gedeelte der ge- over den invoer van manufacturen in de belang- Java-havens gedurende 1921—1924.

Kamees' Arab-Melajoe.

der dezen titel verscheen, als uitgave van het Bureau de Volkslectuur te Weltevreden, het eerste deel van Arabisch-Maleisch woordenboek, samengesteld door Mohammed Fadloellah en B. Th. Brondgeest. Het gaat tot de helft van de ra(r), is met flinke duidel- letter gedrukt, de pagina (in mediaan-formaat), in kolommen verdeeld.

P. F. VAN DER FEEN, Apotheker
 Hendriklaan 32 - 's-Gravenhage - Tel. 50040

innen- en Buitenl. Verpakte Geneesmiddelen verkrijgbaar

J. KOOIJ
 Masestraat 2^a - Den Haag
 zijstraat Noordeinde, bij den Hoogewal

Het adres voor goed onderhouden
 Meubelen tegen bijzonder
 voordeelige prijzen

Te zien van 10-1 en van 2-5 u.

KWEEKERIJ „ALPINA“ WASSENAAR
 RAAPHORSTLAAN - WASSENAAR

Speciale cultuur van
 Alpen- en Rotsplanten

NIJMEGEN

Stoomververij en Chemische Wassenrij
GEBR. POLKAMP & CO
 — Fabriek en Kantoor: —
 Wolfskuilscheweg - Telefoon 1641

Filiaalen:
 ZIEKERSTRAAT 4 te NIJMEGEN
 BAKKERSTRAAT 60 te ARNHEM

Reinigt en Verft alles

BAHLMANN & CO
 GROOTE MARKT 13-14-15
 NIJMEGEN

Het Oudste en Soliedste adres
 voor
 MANUFACTUREN
 DAMES- en KINDER-CONFECTIE

J. H. KAPPÉ NIJMEGEN
 BRANDSTOFFENHANDEL
 AREND NOORDUIJNSTRAAT 15-17 - TELEF. 2336

Alle soorten Brandstoffen
 prima en tegen concurreerende prijzen

L. J. VAN DER WAL
 DAMES- en HEERENKLEEDERMAKER
 PAUL KRUGERLAAN 22, DEN HAAG.
 UITGEBREIDE COLLECTIE STALEN.
 BILLIJKE PRIJZEN.

wederom een stap vooruit in de ontwikkeling van het proefstation-zeven in Ned.-Indië beteekent, een stap vooruit, enerzijds in de richting van specialisatie en differentiatie, anderzijds de richting van samenwerking en unificatie, door beiden in de richting van verhoogde efficiency. Ten slotte noemt schr. het een verblijvend verschijnsel, dat de oudste onzer groote cultures, waarvan de vroegere literatuur zoo hopeloos verspreid ligt, thans ook een eigen orgaan heeft gekregen. De combinatie die tot de uitgifte besloot, is een waarborg voor de soliditeit van deze nieuwe onderneming.

Dit eerste Nr. bevat een artikel van Dr. K. Friederichs: Drie jaren koffiebessenboek (Mededeelingen van het Koffiebessenboek-Fonds). — Wortelziekten van de koffie (een nieuwe schimmel, Polyporus rubidus Berk), door Dr. A. Steinmann (Mededeelingen van het Rubber Proefstation West-Java).

De Indische Culturen.

Uit den inhoud van No. 9 (1 Mei). Bespuiting en bestuiving (vervolg), door Dr. C. J. J. van Hall. — De nieuwe rupsplaag in de Mimosa invisa... en de tabak? (Een naschrift bij het artikel van J. C. van der Meer Mohr), door Dr. L. Fulmek. — Koffiestatistieken, door Dr. A. J. Uité. — De Inlandsche aardappelteelt op de hoogvlakte van Pengalengan. Een landbouw-economische studie, door Dr. H. Z. — Bemestingsproeven, door Th. G. E. Hoedi. — De suikerproductie.

Boschbouwkundig Tijdschrift Tectona.

De Maart-afl. bevat de volgende oorspronkelijke bijdragen: Geschiedkundig overzicht over de wijze van beheer en exploitatie der djatibossen in de afdeling Goenoeng Kidoel der residentie Fjokdjakarta, door H. Bellers. — Nog eenmaal: „Land- en bosbouw in Palembang“, door D. J. G. van Setten. — Een kort antwoord op het artikel van den hr. D. J. G. van Setten „Nog eenmaal: Land- en bosbouw in Palembang“, door A. Thorenaar. — Aardschuivingen (naar aanleiding van de aardbeving bij Wonosobo), door W. Zwart. — Ringen van djatibossen in 1686 (uit het Koloniaal Archief), door E. H. B. Brasscamp.

De Waterstaatsingenieur.

De April-afl. opent met een waardeerend artikel van ir. C. A. E. van Leeuwen, gewijd aan de nagedachtenis van ir. Pieter Lambertus Blanken (met portret). — Verder bevat de afl. o.m. een uitvoerige studie van ir. W. F. Eijvoogel over het Goeng-gebied (gelegen in de dichtbevolkte vlakte aan de Noordkust van Java bij Tegal), als type van een irrigatie-werk met niet gescheiden aan- en afvoer en meermatig gebruik van het water.

Over land en zee. Schetsen en stemmingen van een wereldreiziger, door Dr. Herman ten Kate. (Met Voorbericht van Joh. F. Snelleman). (Zutphen, W. J. Thieme en Cie). Met platen.

Het 8e hoofdstuk van dit zeer interessante reisboek bevat des schrijvers indrukken van een reis over het eiland Soemba in 1891, toen nog zoo onbeschaafd, dat de schr. ergens de aantekening maakt: „Onderweg pikte ik een paar menschedels op, die in het geboomte hingen.“

De rechtskennis van den ingenieur. Vierde deel: Onteigening en eigendomsbepaling in Nederland en Nederland en Ned.-Indië, door Mr. Dr. K. H. Beyen. Bewerkt in opdracht van de vereeniging van Delftsche ingenieurs. (Amsterdam, L. J. Veen).

De vrouw en haar kind in de tropen. Infectie-ziekte. De scheiding tusschen ouders en kinderen, door Arts E. H. Hermans. (De Indische Post, 2 Mei '25).

Nationaal Christendom op Java, door H. Kraemer (vervolg). (De Banier, 24 April en 1 Mei '25).

The life after death in Oceania and the Malay Archipelago, by R. Moss. (Oxford, Clarendon Press).

Spelling van (Indische) aardrijkskundige namen, door R. v. I. (Neerlandia, Juni '25).

Beginselverklaring en werkprogram van Boedi-Oetomo. — De tegenstelling tusschen Oost en West. Een misverstand. (De Taak, 8 April '25).

Description of fish otoliths from the tertiary formations of Atcheen, Northern Sumatra, by G. Allan Frost. (Dienst van den Mijnbouw in Ned.-Indië. Wetenschappelijke Mededeelingen No. 2).

Post-, Telegraaf- en Telefoongids voor Nederl.-Indië. 29e jaargang 1925. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Te koop met f 10.000.-
 een mooi Heerenhuis, rondom Tuin, zeer mooien stand, zonnig, Geestbrugweg 37, Rijswijk (Z.-H.).

KULK & KRAMER
 PAPESTRAAT 1b 'S-GRAVENHAGE

Corona four . . . f 200.-
 Remington Portable . f 175.-
 (model 1925)

In voorraad alle Amerikaansche Schrijfmachines. Lage prijzen

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chinees pers 1925, No. 18 en 19. (Bureau voor de Volkslectuur Weltevreden, afd. Pers).

Overzicht van de Maleisch-Chineesche en Chinese pers over de maand April 1925. Samengesteld door Kantoor voor Chinese zaken. (Weltevreden, Druk- en Volkslectuur).

Herziening van het Regeerings-Reglement van name. (Beschouwingen naar aanleiding van het verslag van de Commissie-Staal), door A. T. Oliviera. (Met noodige aanvulling overgedrukt uit „De West“). (P. maribo, J. H. Oliviera).

Eerste begin van den R.K. Godsdienst op de eilanden. Naar herinneringen van Justinus Melau, den stam der Renjoets, beschreven door Pr. J. van Bergh (vervolg). (Annalen Missiehuis Tilburg, Juni 1925).

Regenwaarnemingen op de tabaksondernemingen Sumatra's Oostkust in 1924. (Meded. van het Deli-Station, 2e Ser. No. 39).

Suriname.

Op de vraag in het Voorloopig Verslag der Eerste Kamer betreffende de Surinaamsche begrooting dan omtrent de westgrens van Suriname — zie vorig nummer — heeft de Minister van Koloniën antwoord:

„Ten aanzien van de westelijke grens van Suriname bestaat voor den ondergeteekende geen onzekerheid. Zoals hij reeds in zijne Memorie van Antwoord betreffende deze begrooting aan de Tweede Kamer opgemerkt, zou van uitgifte van concessies tusschen de New River en de Coeroeni onzerzijds geen sprake kunnen zijn.“

Op de opmerking van de Eerste Kamer dat uit antwoord van den Minister (*Handelingen der Tweede Kamer zitting 1924-1925, blz. 2030*) schijnt te vloeien opgemaakt „dat de zaak toch niet geheel in orde heeft Zijne Excellentie stiekum het stilzwijgen waard.“

Daar wij hopen en verwachten dat de Eerste Kamer bij de openbare behandeling van de begrooting de aangelegenheid zal terugkomen, achten wij het ondienslig hier zoo kort mogelijk uiteen te zetten, het om gaat:

In 1899 kwam te Parijs een scheidsgerecht dat in opdracht had de grens tusschen Venezuela, Britsch Guiana vast te stellen. Onbegrijpelijkeringing het scheidsgerecht zijn mandaat te buiten en ook de grens aan tusschen Brazilië en Britsch Guiana waartegen Brazilië onmiddellijk protesteerde. Het scheidsgerecht deed meer: het vervolgde de grens van Britsch Guiana „jusqu'à la source du Courant appelé rivière Cutari“. Deze rivier was n.l. Schomburgk als de bronrivier van de Corantijn en door hem vervaardigde kaart geteekend en sedert de grens tusschen Suriname en Britsch Guiana schouwd. Maar in 1871 had Barrington Brown, een regeeringsopdracht had, de New River ontdekt die naar zijne nauwkeurige opmetingen „fully the size“ had van de rivier die tot dusverre als voortzetting van de Corantijn was beschouwd, which really is only a branch“.

Deze belangrijke ontdekking was, naar het schijnt aan onze Regeering onbekend gebleven, maar uit Suriname daarop de aandacht werd gevestigd gaf onze Regeering aan de Britsche Regeering te kennen, „dat de uitspraak van het scheidsgerecht zins kon praejudicieren op onze rechten, om de New River als grens tusschen de beide Guyana's te beschouwen.“

De Britsche Regeering maakte een afwijzend antwoord maar de gronden waarop dit geschiedde zijn niet gedeeld aan de Staten-Generaal, zonder wier goedkeuring niet beslist mag worden over grenskwesties.

Hoe zijn „onze rechten om de New River als grens te beschouwen“ op eenmaal zoek geraakt?

In zijne Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Eerste Kamer betreffende zijne begrooting voor 1913 kwam plotseling de toenmalige Minister van Buitenlandsche Zaken, Jhr. Mr. de Marees van Swinderen, met de volgende verbijsterende verklaring op den dag:

„De opmerking dat uit de laatst bekende nasporingen zou gebleken zijn, dat de New River de eigenlijke Corantijn is en diensvolgens de grens zou vormen tusschen Suriname en Britsch Guyana, berust op dwaling. Integendeel is het op gronden van historisch recht“

VERKOOPLOKAAL
 v. Slingelandstr. 52
 Prima 2de Hands-Meubelen

Beste adres voor Verlofgangers of die zich willen inrichten

Wissel In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië
Heerengracht 471 **AMSTERDAM** Tel. 31290 en 35290
CURAÇAO **CARACAS**
130 **VENEZUELA**
Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië,
Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.

Incasseeringen
Handelsinformaties
Rembours- en
Document.-Credieten

NIJMEGEN

GEBRS v. WOERKOM
TELEFOON 117 .: NIJMEGEN

KOLONIALE WAREN, COMESTIBLES,
DELICATESSEN. - ALLE INDISCHE
RIJSTAFEL INGREDIËNTEN. SAM-
BALLANS-ATJARS, BOEMBOES, KROEPOEKS enz.

MEUBELLEN

voor elken stand, voor elke beurs
en in alle stijlen

Meubelmakerij P. H. VERSTEGEN
Platenmakerstraat 7 - NIJMEGEN - Ziekenstraat 16

REISSEIZOEN

Bezorgen van Passagebiljetten voor Land- en Zeereizen
(zonder eenige prijsverhoging).
REISCREDIETBRIEVEN
Vreemd Geld, Reisbagage, e.a. - Assurantiën.
Effecten- en Wisselbank Bouvy
Lange Burchtstraat 14 - Nijmegen - Telef. 2480 en 2481

Piano's Orgels

C. A. J. VAN KALMTHOUT

Tel. 1562 NIJMEGEN Tel. 1562

Bisschop Hamerstraat 1-1a

Vleugels Kunstspelpiano's

BRANDSTOFFENHANDEL
2e Walstraat 102 - Telef. 1079

HANDEL IN ALLE SOORTEN
BRANDSTOFFEN
TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
F. L. VAN WEZEL

NIJME. GOEDERENVERVOER
WILLEM v. WEZEL

V. d. Havestraat 2-4 .: Telefoon 2670 .: NIJMEGEN

VERHUIZINGEN - DIENSTVERRICHTING - GARDE-MEUBLES

ANTOON PEPPERZAK,
BROERSTRAAT 11 TELEFOON 1896
NIJMEGEN.

„BALLY” SCHOENEN
IMPORTÉ DE SUISSE.

Naaml. Venn. Maatschappij
KANTOOR VOOR VASTE GOEDEREN
voorheen onder de Firma **WALTMANN & CO.**
SPOORSTRAAT 2a NIJMEGEN TELEF. 399
naast het Oranje-Hotel.
BUREAU WONINGGIDS. - Assurantiën. - Op aanvraag gratis toezending van Woninggids met platten grond

den indruk van een tweederangs Zuid-Amerikaansch havenstadje, omdat, zooals men weet, door de verschillende ondiepten, die den toegang versperren, slechts kleine schepen met geringen diepgang op de reede liggen. Maar die schepen, van La Guayra en Curaçao, zijn steeds vol, voor vele passagiers zijn geen huiten beschikbaar. De hotels zijn slecht en overdreven duur; de openbare instellingen zijn bekrompen gehuisvest. Eigenlijk is de snelle ontwikkeling de plaats boven het hoofd gegroeid. Evenwel zijn ontwerpen voor verbeteringen gemaakt, maar bij de uitvoering daarvan zal rekening gehouden moeten worden met het tijdelijk karakter van de ontwikkeling en vooruitgang, begrensd door de uitputting der petroleumlagen.

Volgt een overzicht van den stand der petroleum-ontginning, onzen lezers goeddeels bekend. De Caribbean Petroleum Cy., behoorende tot de Royal Dutch-Shell-groep, mag als de pionier der Venezolaansche petroleumindustrie aangemerkt worden. Wel begonnen kort na deze ook andere ondernemingen, doch deze werden door den oorlog in hare ontwikkeling belemmerd. Twee jaren geleden boorde de Venezuela Oil Concessions Ltd., ook onder controle der Royal Dutch-Shell, in het veld La Rosa, onverwacht een spuitende wel aan. Deze olie heeft wel een laag benzinegehalte, maar heeft het voordeel, dat zij in de onmiddellijke nabijheid van het meer van Maracaibo is gelegen, wat aan de verschepping ten goede komt.

Andere maatschappijen volgden, o.a. de Lago Oil Corporation. De kleinere ondernemingen bepalen zich in hoofdzaak tot exploratie-arbeid, om, indien hare concessies productief blijken te zijn, deze aan de grotere maatschappijen over te doen.

Over den invloed van de vestiging der petroleum-maatschappijen op het maatschappelijk leven en over het buitenlandsche personeel in dienst der petroleum-maatschappijen handelen de volgende paragrafen. Wij vermelden daaruit, dat bij de drie tot de Royal Dutch Shell-groep behoorende maatschappijen, die zich onder één beheer bevinden, het technische personeel voor een groot deel uit Nederlanders en het administratieve hoofdzakelijk uit Engelschen bestaat.

(Wordt vervolgd.)

Prof. Kielstra.

Ook op Curaçao is de Wageningsche hoogleraar, die Suriname bezocht, geweest. Evenwel slechts op doorreis, zooals wij uit de „Amigoe” begrijpen.

Stoomwasscherij.

De heeren A. Badaracco en P. Gorsira hebben een stoomwasscherij laten bouwen op het Rif bij de ijs-fabriek. „Een heel modern ingerichte stoomwasscherij zal t worden,” schrijft de „Amigoe”. „De stoomketel is in Engeland besteld en de wasscherijmachines van Duitsch fabriekaat kunnen spoedig hier verwacht worden. Met de installatie zal dan terstond een begin worden gemaakt.

Zulk een moderne inrichting was op Curaçao hard nodig. Vooral de stoomschepen klaagden voortdurend, dat zij op dat punt hier niet konden geholpen worden.”

Aruba.

De „Amigoe” schrijft: „Den 20en April was het een vreugdedag voor San Nicolaas, de toekomstige zetel van the Lago. Van het White House, de tegenwoordige voorloopige residentie der employe's dier Mij., wapperde de bekende driehoek-rood-wit-blauwe Mij.-vlag.

Aan de oude steiger van de Aruba Phosphaat Mij., die onder leiding van Mr. Levit met een 20-tal werklieden grondig gerepareerd werd, lag op dien dag het ss. Francunion gemeerd, volgeladen met planken, bestemd om daarmee de eerste werkzaamheden te beginnen.

Een 20-tal andere werklui zijn bezig het land schoon te maken, ruïnes op te ruïnen, enz.

Deze werklieden verdienen f 2.50 daags zonder den kost of f 2.— daags met inbegrip van den kost.

Voor Aruba een mooi dagloon, vooral nu ze op hun eigen land werken in de nabijheid van hun eigen gezin. The Lago van Aruba staat onder directie van Mr. R. Rodger.”

Zoo heeft de vestiging der „petroleum” op het eiland nog dit voordeel, dat er ook juristen komen!

Huisvlucht.

Het zesde werkjaar van wijlen mevrouw Helfrichs stichting is achter den rug.

Wij ontleenen aan het jaarverslag het volgende: De omzet in de kolonie mag dit jaar zeer bevredigend genoemd worden: daartoe, hebben vooral bijge-

den en volkenrechtelijken aard in overeenstemming met de Britsche Regeering als een uitgemaakte zaak beschouwen, dat die grens wordt gevormd door de Corantijn en diens bovenloop de Cutari-Curuni, op welken waterloop in zijn geheel toepasselijk zijn de gewone regelen van het volkenrecht ten aanzien van gemeenschappelijke grensrivieren geldende.”

Jarenlang hebben de Staten-Generaal te vergeefs gezocht te weten te komen hoe die „overeenstemming” met de Britsche Regeering verkregen was, totdat Minister de Graaff in het vorige jaar vierkantweg de verklaring van Minister de Marees van Swinderen loofde: de Corantijn over de volle breedte met de eilanden behoort tot het Nederlandsch gebied. Dus geen sprake van de „gewone regelen van het volkenrecht ten aanzien van gemeenschappelijke grensrivieren geldende”.

Na het afwijzend gebaar van de Britsche Regeering hebben „volgens Regeeringen geen aanleiding gehad om sindsdien op deze aangelegenheid terug te komen.” Dus geen sprake van „overeenstemming met de Britsche Regeering.”

Bij zulk een formeele tegenspraak zonder meer kan niet blijven. Zijne Excellentie zal bij nadere overlegging en bestudeering van de zaak inzien dat de eerste Kamer gelijk heeft met de boven aangehaalde verklaring „dat de zaak toch niet geheel in orde is.”

Wij zullen geen concessies uitgeven in het gebied tusschen Coeroeni en New River. Zeer juist! Wij moeten eerst aan de Britsche Regeering voorstellen om gemeenschappelijk de bronrivieren te exploreren ten einde te maken of Brown's ontdekking juist is en dus de New River de grens moet uitmaken.

Maar wat zou Minister de Graaff er van zeggen wanneer het Bestuur van Britsch Guiana er toe overging, grond van de verklaring van Jhr. de Marees van Swinderen, concessies uit te geven op eilanden in de Corantijn, ten westen van de Thalweg? Immers zijn al eilanden, volgens Minister de Graaff, Nederlandsch gebied.

Ten slotte een vraag: behoort deze geheele kwestie aan de grenscheidung niet eerder thuis bij den Minister van Buitenlandsche Zaken dan bij dien van Kolonien?

Uit de Memorie van Antwoord willen wij hier nog de volgende belangrijke verklaring van den Minister aanhalen:

„De uitspraak van vele leden, dat zij den grooten landbouw voor den bloei van Suriname van de meest-betekenis achten, wordt door den ondergeteekende geheel onderschreven; hij gaat zelfs verder en neemt te dien aanzien het standpunt in, dat een goed landabele groote landbouw de onmisbare voorwaarde voor duurzamen voorspoed van het gewest. Voor over de ondergeteekende tot oordeelen bevoegd is, dat het hem voorkomt, dat inzonderheid voor op moderne leest geschiedde suiker-ondernemingen in meerere opzichten gunstige omstandigheden aanwezig zijn. Ook voor den verbouw van de overige in het Verdrag vermelde tropische cultuurgewassen en voor den uitkap schijnt hem de belangstelling van den groot-ondernemer gerechtvaardigd.”

Het ministerie van buitenlandsche zaken maakt bekend, dat op 30 Mei 1925 te Genève heeft plaats gehad nederlegging in de archieven van den Volkenbond van de Nederlandsche acte van bekrachtiging van het verdrag met bijbehoorend protocol ter vereenvoudiging van douaneformaliteiten (St.Bl. 1925 no. 118). Overeenkomstig art. 26 zal het verdrag voor Nederland, Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao in werking treden op 28 Augustus 1925.

Curaçao.

Maracaibo.

„Handelsberichten” van 21 Mei 1925 heeft een zeer belangwekkend rapport van den Nederlandschen vice-consul te Caracas gebracht over „de opkomst van het Maracaibo-district als gevolg van de ontwikkeling der petroleum-industrie.”

In de inleiding lezen wij, dat de olieproductie in dit district reeds meer dan 5000 ton daags bedraagt, en dat de naaste toekomst een groote uitbreiding verwacht wordt. Maracaibo is verreweg de voornaamste olieplaats en het belangrijkste economische centrum van Venezuela. Haven en stad maken echter slechts

„KEIZERSHOF”

v/h Firma SCHADE & OLDENKOTT
SPUISTRAAT 2 hoek Veenestraat DEN HAAG
Speciaalhuis in:
Wollen-, Zijden-, Katoenen- en Fluweelen Stoffen
(Steeds ingang van Nouveautés)

Apotheek M. L. ADAMA

Bezuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70366
Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.
MINERALE WATEREN
Binnen- en Buitenlandsche
Verpakte Geneesmiddelen

Modemagazijnen
HENNEMAN & PLUKKER
 Valeriusstr. 28-38
DEN HAAG

Grootste Speciaal Magazijnen
 in Japonnen, Blouses, Rokken,
 Peignoirs, enz. enz.

Gedurende den Winter steeds nieuwe zendingen voile Blouses en Japonnen voor Indië

Berijdt
Gazelle

Geen beter Hollandsch rijwiel

J.F. VROLIJK ZOUTMANSTR. 10^A
TEL. 34725
'S-GRAVENHAGE.

UTRECHT.

Stichtsch Bouw- en Woningbureau
 Stationsplein - ZEIST - Telefoon 81

Ontwerpen en Uitvoeren van plannen voor Landhuizen en Villa's, enz. enz.
 Aankoop, Verkoop en Verhuren van vaste goederen en gemeubileerde percelen.
 Directeur: P. A. EBELING, Architect

GEBR. GERLACH
 VOORSTRAAT 51 TELEF. 3475
 hoek Jansveld
UTRECHT

Dames- en Heeren-Kleermakers
 Uniformwerkers

Uitrustingen
 voor Oost- en West-Indië

„DE STAD UTRECHT“
 OUDE GRACHT 194 TELEFOON 4193
 bij de Gaardbrug, einde Lijnmarkt.

Glas, Porselein en Aardewerk
 GRATIS VERPAKKING VOOR INDIË.
 GARANTIE VOOR BREUK.

RIJSWIJK (Z.-H.)
 Te koop HOEK-HEERENHUIS op
 eersten stand, met grooten Tuin. Door
 zonnige ligging zeer geschikt voor repatri-
 eerenden. Koopprijs f 20.000.-.
 Event. gemeub. of ongemeub. te huur.
 Te bevragen: Geestbrugweg 37, Rijswijk.

dragen de verschillende toeristenbooten, die ons eiland in het afgelopen jaar hebben bezocht. Als naar gewoonte hadden de struisveeren van het „Albertinapark“ veel aftrek.

De bepaling, dat door de vergadering een lid wordt aangewezen, dat met den Voorzitter van het Ondersteuningsfonds *Nederlandsche Antillen* en met den Voorzitter van de *Groep Ned. Ant.* van het Algemeen Nederl. Verbond deze rekening en verantwoording naziet, werd, aangezien de vereeniging geenerlei steun ondervindt van genoemde vereenigingen, gewijzigd als volgt: „door de vergadering worden drie leden aangewezen, die deze rekening en verantwoording nazien.“ Bijgevolg werd de rekening en verantwoording der penningmeesters door de commissie daartoe benoemd nagezien en tevens goedgekeurd.

De inkoopwaarde der artikelen bedroeg op 31 December 1924 f 9374.33, waarvan toen nog aanwezig voor f 3306.89. Het batig saldo bedroeg f 6085.80½ tegen in 1923 f 4808.411.

Cuba-emigranten.
 Het juiste aantal blijkt hooger te zijn dan wij opgaven. Meer dan 1000 emigranten zijn nog niet teruggekeerd en wel: van Willemstad 148, overig Curaçao 569, Aruca 254 en Bonaire 78.

Geschiedkundige Sprokkelingen.
De doodstraf uitgesproken en voltrokken.
 Op 3 December 1816 werd door den Raad van Civiële en Crimineële justitie op Curaçao George Calus, alias Antonio Roses, opd 24 jaar, geboren te Triest, zeeman, gediend hebbende aan boord van de Noord-Amerikaansche brigantijn Hypomenes, liggende in de haven, wegens moord op Nicolaas Anderson, op 17 November 1816 gepleegd, veroordeeld „om gebragt te worden ter plaalse alwaar men gewoon is criminele Justitie te doen, en aldaar aan den scherpreechter overgeleverd, om met de koorde aan den galg gehangen te worden, dat er de dood navolge, voorts dat het lichaam naar de kreek zal worden gebragt om aan de aldaar staande galg gehangen te worden, om door de lugt en het gevogelte te worden verteerd, en dat het moordgeweer waarmede hij gedetineerde en gedaagde den overledene Nicolaas Anderson, op zo eene gruwelijke wijze van het leven heeft beroofd, aan de galg aldaar zal worden vastgemaakt.....“

Twee dagen later werd het vonnis voltrokken.
 De Cur. Cri. 7 Dec. 1816.

Uit den Verrren Vreemde.

Met Marokko-wespennest.
 Vóórdat de Marokko-kwestie in de Fransche Kamer de agitatie had gebracht, die Painlevé naar Marokko heeft doen vliegen, werd er in deze rubriek op gewezen, dat aan den inval van Abd el krim in het Fransche protectoraat-gebied veel meer vast zat dan men van Fransche zijde wilde inzien of erkennen. 't Zou, zoo werd van die zijde verklaard, niet heel veel moeite kosten om de ingesloten posten te onzetten en Abd el krim dan ook verder weer buiten de grenzen terug te dringen. Nu is dit op zich zelf al niet meegevalen, maar wij hebben nooit aan de mogelijkheid van het met succes volvoeren van de hiertoe noodige operaties getwijfeld. Hierdoor zou echter, zelden wij, de Abd el krim-actie niet te breken en niet te stuiten zijn. Als Frankrijk de grens van zijn protectoraat-gebied niet wil overschrijden, zal Abd el krim zich buiten die grens telkens tot nieuwe zetten kunnen organiseren, hij kan van daar uit elke gelegenheid benutten om een slag te slaan, hij kan er groote ondernemingen kant en klaar maken. Hij staat daar ten opzichte van Frankrijk in de zeer sterke verhouding van den aanvaller, die zelf geen aanval te vreezen heeft. Hij kan de Fransche strijdkrachten zoodoende aftappen, uitputten en een grooten slag wagen, wanneer hij zelf 't oogenblik hiervoor geschikt acht, en daarna kan hij of verder gaan, of weer terugkeeren achter de voor hem veilige grenslijn.

De eenige manier om Abd el krim te onderwerpen zou zijn, hem, in overleg met Spanje, te gaan beoorlogen in het z.g.n. Spaansche gebied. Wij wezen toen op de hieraan verbonden bezwaren. Spanje heeft zich juist teruggetrokken in een smal kustgebied omdat 't geen kans ziet verderop iets blijvends te bereiken. 't Spaansche volk is vechtersmoede. De vrees bestond dat de Riffijnen Spanje zelfs in die kuststrook geen rust zouden laten, de Spanjaarden vonden er nu een geruststelling in dat Abd el krim 't tegen de Franschen

LUX- en ORTHOPAEDISCH SCHOEISEL
 naar maat

Bankastraat 4p A. A. DE RIDDER Den Haag

ging beproeven. Indien zij zich thans genegen toonen om met Frankrijk samen te gaan, dan zou de Riffijnen allicht eerst even met hen komen afnemen. Mochten Spanje en Frankrijk besluiten samen te gaan om meester te worden in geheel Marokko, moeten zij zich voorbereiden op een oorlog van jaren, en daarna op een inspanning in offerdigheid en standvastigheid, die weinig strookt met het Spaansche karakter, en die, na de vele gebreken, begrijpelijkerwijze de Spanjaarden nu nog der toelacht dan ooit te voren. Voor Frankrijk, meende eindelijk aan 't einde van zijn 15-jarigen rokkostrijd te zijn, welke daar toch al 80.000 man wapend op de been houdt, heeft dat vooruitzicht weinig aantrekkelijks.

Rekening houdende met dit gemis aan eenig vermen om meer krijgsroom in Marokko te gaan oogst heeft de minister-president, minister van oorlog P. Lévy in de Kamer eerst een uiteenzetting van den stand gegeven, die o.i. op zeer zwakke stellingen te. Men moet 't niet doen voorkomen, zeide hij, er sprake is van een groote koloniale expeditie, soldaten verdedigden slechts hun eigen veiligheid den bodem door de Fransche vlag beschermd. Frankrijk verlangt niet beter dan in vrede te leven met Riffijnen, op voorwaarde echter dat deze zijn geerbiedigen. Die stammen, met welke Frankrijk in beste verstandhouding leeft, leveren het bewijs dat voordeel in gelegen is met Frankrijk in vrede te le. De politiek, die hieraan ten grondslag ligt, is die opvolgende regeeringen.

Geven al deze verklaringen, hoe juist op zich niets waaraan men houvast had, de minister-president een verklaring voor van maarschalk Lyauté groote man van Marokko, waarin deze zeide, nooit in het wespennest van het Riff te zullen ven en zelfs de Spaansche zone niet te willen den. Moest dit diegenen geruststellen, die vrees voor groot op te zetten operatiën in de te Alger aan Spanje toegedachte zone, volgens hetgeen wij voorop zetten, bevatte deze verklaring echter een brief voor Abd el krim om en Spanje, en Frankrijk te putten. Wat ziet men dan ook? Sedert 15 Maart de maarschalk de bedreiging van Riffijnen zijde signaleerd, dadelijk is men begonnen hem te versterking te zenden. Toch is niets voorkomend toestand is niet afdoende verbeterd. In de Kamer de regeering wel een meerderheid weten te krijgen. Maar niettegenstaande de besprekingen met Spanje houden, volgens de verklaringen van Fransche Spaansche zijde, tot de meest gewenschte overeen- ming hebben geleid, is 't verloop der verwickel- en in Marokko, en in de Fransche politiek van aard geworden, dat de minister-president, minister oorlog, kort nadien zich persoonlijk naar Mar heeft begeven, terwijl Abd el krim duidelijk toont strijd en tegen Frankrijk en tegen Spanje aan te ven.

En of de aandacht nu al wordt afgeleid door communistisch drijven, van Sovjet-agenten, van sche officieren, van Engelschen wapensmokkel, Turkschen invloed te gewagen, dan wel door het ven van berichten over overwinningen hier en der waar schijnlijke toenadering van Abd el krim, de onderwerping van een Kabylen-hoofd, over ho onder de Kabylen, dit alles raakt de groote kw niet. De waarheid, de bedroevende waarheid, die der oogen moet worden genomen in al haar geve is, dat de eenige oplossing van het militaire en tieke vraagstuk is, Marokko als één geheel aan te ken, en dat het eenige daarvoor beproefde stelsel stelselmatige, onverpoosde vermeerstering en beving van het geheele gebied, zooda maarschalk Ley dit ook voor Fransch-Marokko gedaan heeft. hiertoe niet worden besloten, of mocht het niet hardend doorgevoerd worden, dan zal niet Abd el krim meester blijven in z.g.n. Spaansch Marokko, maa dan zal ook Fransch-Marokko aan armoede gaan verkwijnen.

Zeer lastig, zeer moeilijk vraagstuk! In 't bijz in een tijd, waarin de financiën van de betrokken den de regeeringen met zorgen vervullen. 't is echter de vraag niet meer of men zich in het wespennest wagen zal. Men zit er in. De vraag is hoe meester te worden, daar Frankrijk zich onmogelijk heel uit Marokko kan terugtrekken.

Genezing van de melaatschheid.
 De teleurstelling, meermalen reeds gevolgd op het richt van het gevonden middel om lepra te gene stemt tot terughoudendheid ten opzichte van

J. L. DEBIJE : DEN HAAG
 Weimarstraat 171 A en B Telefoon 35391

IJzerwaren, Gereedschappen
 voor Vaklieden - Amateurs
 Verzending naar de Tropen onder garantie

REPAREREEN **OVERTREKKEN**

PARAPLUIE MAGAZIJN
A. QUERELLE
 SCHOOLSTRAAT 10
 'S-GRAVENHAGE - TELEF. No. 10151
 Leden van „Oost en West“ 5 pCt. korting

en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFABRIEK
J. CRAMWINCKEL Jr.
 Haag, PIET HEINSTRAT 36, Telefoon II906
 goede keuze Gravures, Platen, Etsen enz.
 in alle stijlen. — BILLIJKE PRIJZEN
 naar de Indiën. Vele attesten van Ind. fam. terinzage

FRANS WALLAT
 BONTWERKER
 ATELIERS VOOR FIJNE PELTERIJEN
 KETTINGSTRAAT 2A TELEFOON 10219
 'S-GRAVENHAGE

Dr. LAHMANN'S
SANATORIUM
 Weisser Hirsch
 DRESDEN
 Chef-arts: Prof. Dr. L. R. GROTE

Physikalisch Diätetische Heilweise

(Natuurgeneeswijze naar diet)
 Psychotherapie - Inhalatorium - Insulin-behandeling
 Vrouwenkliniek (bevallingen) — Kuur tegen
 vermagering en vetzucht.
 Behandeling naar de nieuwste wetenschappelijke metho-
 den. — Uitgezonderd zijn tuberculose en zielsziekten.
 Volledige geneeskundige behandeling met normale toepassingen, als
 massage, alle soort baden, enz., benevens voeding 15 Mark per dag
 Kamer vanaf 2
 HET GEHEELE JAAR GEOPEND. PROSPECTUS GRATIS

van dien aard. Maar de groote beteekenis van
 leit doet toch weer gretig het oor leenen aan elke
 onding, die ernstig lijkt. „Bangkok Daily Mail”
 er nu weer een (overgenomen in „La Dépêche
 oniale”, 21-22 Mei).
 chaulmoogra-olie, getrokken uit een in Assam en
 manie groeiende boom, wordt door de Hindoes
 lang reeds tegen melaatsheid toegepast en de
 linge werking ervan is door Europeesche geleerden
 al erkend. Nu is sir Leonard Rogers, in samenwer-
 met Dr. Chunilal Bose, van het scheikundig labo-
 rium verbonden aan de geneeskundige school te
 Cutta, erin geslaagd, uit die olie sodium van gyno-
 daat af te zonderen, welke door injecties kan wor-
 toegediend. Daarna zijn sir Rogers en de hem opge-
 de Dr. E. Muir verder tot de ontdekking gekomen,
 oplosbare verbindingen kunnen worden bewerk-
 met een zeker aantal oliën, afkomstig van an-
 boomen, en dat door intramusculaire injecties de
 bacil geleidelijk kan worden vernietigd in het in-
 lige der weefsels, zoodat zij tenslotte daaruit ge-
 verdwijnt. De uitwendige teekens der ziekte gaan
 ook weg. Gezichten hebben den normalen vorm te-
 gekregen, de oogen evenzoo den gewonen glans.
 de mededeeling geloofd mag worden, heeft de uit-
 ng in leprozen-inrichtingen zelfs reeds wonderen
 en.
 ij hopen dat dit alles bevestiging mag vinden; maar
 erkomst schokt 't geloof al eenigszins. Moet een
 ng van deze beteekenis, die in Calcutta haar won-
 erking heeft volbracht, door een plaatselijk blad
 Siam's hoofdstad ter kennis van de wereld worden
 acht? Daarentegen staat vast, dat de werking van
 chaulmoogra-vrucht de aandacht van de weten-
 ppelijke wereld werkelijk heeft getrokken, Ameri-
 sche geleerden nemen proeven met aanplant van
 boom in Amerika.

Donderdag 4 Juni was de bioscoop-zaal van de Am-
 sterdamsche Burgerwacht gevuld met leerlingen van
 de 3e Klasse der Christelijke Hoogere Burgerschool met
 5-jarigen cursus. Met groote spanning hebben zij de
 reis van de „Plancius” door de Molukken meegemaakt;
 het was of zij aan boord van het schip zelf waren.
 Na afloop van deze film demonstreerde de secreta-
 ris onzer Afdeling de prachtige film van de olifanten-
 optocht ter eere van het bezoek van generaal Joffre
 aan den koning van Cambodja.

Mededeelingen.

Van de Redactie.

Als een bewijs dat het Kol. Weekblad zich mag ver-
 heugen in veler daadwerkelijke belangstelling, laten
 we hieronder volgen een opgave van thans beschikbare
 copie voor de volgende nummers.
 Behalve de nog niet gepubliceerde jaarverslagen over
 1924 der afdelingen, welke wij, naar gelang der plaats-
 ruimte, in alfabetische volgorde opnemen, en het uit-
 gewerkte verslag van den leider van het Informatie-
 Bureau der Vereeniging, den heer Raadt van Olden-
 barnevelt, berusten in portefeuille de navolgende bij-
 dragen:
 Reisbrieven van den Heer H. F. Tillema (vervolg).
 Reisindrukken van Mevr. v. Beresteyn-Tromp (ver-
 volg).
 Een nieuwe aerea voor de N.-I. theecultuur.
 Het uit den Java-oorlog bekende landhuis te Am-
 pèl (met ill.), door W.
 Een drama op Java's Eerste Punt, door J. F. C.
 Nienhuis.
 Hoe men zich in Oud-Batavia vermaakte, door M.
 Ch. Rouveroy van Nieuwaal.
 Indische avonturiers, door S. Kalf.
 Op dienstreis, door J. F. C. Nienhuis.
 Jaarverslag van het Van Eeden-Fonds over 1924
 (met betrekking op Suriname).
 De Volkenbond in 1924, door H. Ch. G. J. v. d. M.
 Sommige dezer artikelen bevinden zich tot ons leed-
 wezen, door gebrek aan plaatsruimte, reeds vrij ge-
 ruimen tijd bij de redactie, waardoor het geduld der
 inzenders wel op zware proef wordt gesteld!

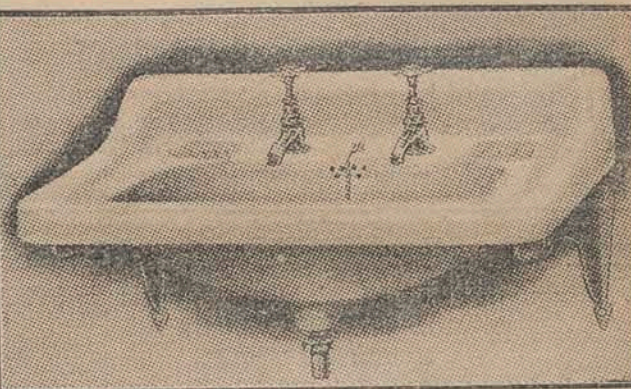
We hopen echter dat dit uitstel hen — en anderen
 op wier pennevruchten eveneens hoogen prijs wordt
 gesteld — niet zal afschrikken en zij ons willen blij-
 ven steunen, opdat het Koloniaal Weekblad meer en
 meer aan aantrekkelijkheid zal winnen.

Van het Informatie-Bureau:

De Minister van Koloniën brengt ter kennis van
 belanghebbenden, dat in 1925 voor 2 studenten in de
 artsnijbereikende aan de Nederlandsche universi-
 teiten de gelegenheid bestaat om te worden opgeleid
 tot militair apotheker bij het leger in Nederlandsch-
 Indië.
 Aan deze opleiding is verbonden eene tegemoetkom-
 ming in de studiekosten van f 4200.—, uit te betalen
 in maandelijksche termijnen van f 65.—, terwijl het
 eventuele verschil tusschen het geheele bedrag der
 tegemoetkoming in de studiekosten en het bedrag, dat
 gedurende de opleiding werd genoten, na verwerving
 van het apothekersdiploma in eens wordt uitbetaald.
 Bovendien kunnen de collegegelden van het tijdstip
 der aanneming ter opleiding af voor rekening van den
 Lande worden vergoed.
 Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de 8ste af-
 deeling van het Departement van Koloniën.
 Gegadigden behooren zich vóór 15 Augustus 1925,
 onder overlegging van:
 a. een uittreksel uit het geboorteregister of, ter ver-
 vangning daarvan, eene akte van bekendheid;
 b. een bewijs, dat hij Nederlander of uit anderen
 hoofde Nederlandsch onderdaan is;
 c. een bewijs van goed gedrag, afgegeven door den
 burgemeester der laatste woonplaats;
 d. het bewijs van inschrijving als student aan een
 der universiteiten in Nederland en de bewijzen van
 reeds afgelegde examens en/of tentamens, of het eind-
 diploma (met cijferlijst) van een gymnasium of 5-jar-
 ige H. B. S.;
 e. tenzij kan worden aangetoond, dat de student niet
 dienstplichtig is in Nederland, een bewijs betreffende
 den dienstplicht;
 f. indien reeds universitair onderwijs werd genoten,
 eene verklaring van den voorzitter der faculteit der
 wis- en natuurkunde aan de hoogeschool hier te lan-
 de, waar de jongeling studeerde, ten bewijze, dat hij,

DE KLERK & TEN BRUGGENCATE

VASTE WASCHTAFELS, groote maat,
 reeds van af f 22.50 compleet. —

Electricische ornamenten en -apparaten.
 Laan van Meerdervoort 150, 's-Gravenhage. Tel. 35122

ZUID-HOLLANDSCHE
BRANDSTOFFENHANDEL
 Firma J. KUIJER
 ——— Levering ———
 van uitsluitend prima
 ——— Brandstoffen ———
 Regentesselaan 276 Den Haag
 Telefoon 35659

Piano's
 en vleugels
DUCANOLA
 NON PLUS ULTRA
 F. A. C. F. VAN DER DOES
 LANGE HOUTSTRAAT 9
 DEN HAAG
 BREDA-MAASTRICHT
 Vraagt
 catalogus

Drogisterij FA. DE BOER

G. KEHLENBRINK, Drogist - Apoth.-Ass.
 Paulus Buysstr. 9 - DEN HAAG - Telefoon 51893
 Drogerijen - Chemicaliën
 Verbandsstoffen. - Verplegings-Artikelen
 Binnen- en Buitenlandsche Specialité's
 Minerale- en Medicinale Wateren
TOILET-ARTIKELN
 Medicinale- en Toilet-Zeepen in diverse soorten
SCHOONMAAKARTIKELN BORSTELWERK ETC.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Amsterdam.
DE PLACIUS-FILM.

Hoewel het seizoen voor lezingen feitelijk in Mei al
 loten is, meende het Bestuur van de Afdeling Am-
 sterdam toch niet op zijn lauweren te gaan rusten,
 al daar het de beschikking had gekregen over de
 Placiusfilm, welwillend afgestaan door de Directie
 de Kon. Paketvaart.
 Een gelegenheid deed zich toevallig voor, n.l. er
 een verzoek bij den Secretaris onzer Afdeling
 gekomen van „de Onafhankelijke Orde van Old
 laws,” een orde die meer dan 2 miljoen leden telt
 tot doel heeft eene algemeene verbroedering der
 menschen, wederkerige aansporing tot het goede
 veredeling der karakters, om eens wat te vertellen
 te laten zien van onze bruine broeders in Neder-
 landsch-Indië. Woensdag 20 Mei heeft de secretaris on-
 der Afd., de heer L. D. Petit, voor een stampvolle zaal
 indruk trachten te geven van ons prachtig Indië. Hij
 er op gewezen hoe weinig Nederlanders feitelijk
 weten dat aan dat kleine Nederland de zorg is toever-
 towd voor de ontwikkeling van dat reusachtig kolo-
 niaal bezit. Heeft er op gewezen dat als wij spreken van
 onze Oost bestaat uit eilanden, wij niet moeten den-
 ken aan een groep kleine eilandjes. Zoo is bijv. het
 eiland Borneo groter dan het geheele Deutsche Rijk,
 Sumatra heeft een oppervlakte zoo groot als Spanje
 ons gedeelte van Nieuw Guinea is tienmaal zoo groot
 als Nederland; en Java, het voor ons wel het meest be-
 kend eiland, is zelfs viermaal zoo groot als ons land.
 In deze inleiding gaf de secretaris een beeld van
 de beteekenis voor onze Oost van een onderneming
 de Kon. Paketvaart, eene Maatschappij, die een 50-
 geregelde diensten onderhoudt en waardoor onge-
 veer 320 plaatsen worden aangedaan. De Kon. Paket-
 vaart vervult dus in Indië dezelfde rol als de spoor-
 vaart op het vaste land.
 Daarna gingen de lichten uit en meer dan een vol
 werden al de aanwezigen geboeid door de prach-
 tige natuurtafereelen, door de op de film vastgelegde
 zeldzame zonsopgangen in de baai van Menado
 door de verschillende volksdansen op de Molukken.
 Toen het licht weer op ging, daverde een spontaan
 applaus als hulde voor de Directie van de Kon. Paket-
 vaart, maar ook voor wat Hollandsche ondernemings-
 geest en Hollandsch kapitaal daar in ons Indië heeft
 stand gebracht.

Melkrichting „DUINDIGT” Beek, h. Stephensonstr. Tel. 34207
 (alkenboschlaan 200 - Tel. 32172
 ——— zijn de adressen voor ———
MELK, BOTER, KAAS, EIEREN, ETC.
 TEGEN DE MEEST SCHERP
 CONCURREERENDE PRIJZEN
 HUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING
 Hoogachtend, MELKINRICHTING „DUINDIGT”

Mevr. JOH. VAN DER WISSEL
 Laan v. Meerdervoort 504
 DEN HAAG
LEERARES PIANO- EN
ENSEMBLESPEL
 SPREEKUR VAN 1.30 TOT 2.30

ELECTRISCHE GEYSERS

Goedkoop — Zuinig — Gevaarloos

Complete Electrische Sanitaire Installatiën

W. G. SCHEERES

Electro-technisch Bureau

DEN HAAG

Kantoor en Monsterkamer
Hooigracht 1c

Telef. 15170

Magazijn en Werkplaats
Laan van Rous en Doorn 6

Fa v. ASMA VAN DONGEN

Lood-, Zink- en Sanitaire Werken

Toonkamer

Edisonstraat 142 Tel. 33314

J. J. REESER

Piet Heinstraat 116

Telefoon 31740

'S-GRAVENHAGE

Solied adres voor Complete Meubilering van Woningen

BILLIJKE PRIJZEN PRIMA KWALITEITEN
RUIME KEUZE

Vraagt gratis Prijsopgave!

Bergplaats voor Meubels.

Verhuizingen.

SCHEVENINGEN

CENTRAL-PAVILLON

DAGELIJKS

The Dansant met Attracties

van 3 tot 6 uur

CENTRAL DIELE

1ste Etage van Central Pavillon

VAN 16-30 JUNI

CABARET SOUPERS DANCING

van 's avonds 8.30 tot 1.30 's nachts

Optreden van:

TIRI LUCIO, Chantres et Danses Exentriques.
MIA VAN DER ENDE, Concert-Zangeres,
ADI et GUNTHER, Danseurs Mondains,
LEARCY et son PARTNER, Entrepreneurs.

Met medewerking van beide Orchestres
The Perfect Six en The Happy Chappies

De Directie A. HASTRICH

City Theater

Tel. 15454 Veenstraat Tel. 15454

Van af a.s. Vrijdag 19 Juni: RUDOLF VALENTINE
in de Metro-Picture

OMDAT IK JE LIEF HEB

(Because I love you)

Op het Tooncel:

MARTIN KEMPINSKY

INTERNATIONALE VOORDRACHTKUNSTENAAR

F. BARTELS,

Schenkweg 90 Den Haag.
DAMESKLEERMAKER EN BONTWERKER.

ONIVANGEN de nieuwste modellen
JAPONNEN, BLOUSES etc.

wat zijne studiën betreft, geen reden tot klagen gaf;
bij gezegd verzoekschrift te wenden tot het De-
partement van Koloniën.

VOOR DEN INDISCHEN DIENST IS BESTEMD:

J. E. Th. Anijs, 2e Helmersstraat 119 te Amsterdam,
als onderwijzer 2e klasse bij het Openbaar Europeesch
Lager Onderwijs.

MET VERLOF UIT INDIE AANGEKOMEN AMBTENAREN.

Mevr. W. C. Schouten geb. Stuurk, onderwijzeres 3e kl.
bij het O.E.L.O., Heemstede, Oosterlaan 8.

Dr. A. R. Schouten, tijd. wnd. niet-geneeskundig leeraar
bij de Stovia, Heemstede, Oosterlaan 8.

H. V. Anthonijsz, technisch ambt. 2e kl. bij de P.T.T.,
's-Gravenhage, Galvanistraat 12.

T. van Roon, onderw. 1e kl., hoofd der Holl.-Chin.
school te Menado, 's-Gravenhage, Regentesselaan 178.

J. N. Nobbe, boscharchitect 1e kl. bij het Boschwezen,
's-Gravenhage, Gr. Hertoginnelaan 92.

M. C. Bakker, landrechter te Loemadjang, Bussum,
Meerweg 36.

A. J. M. Leroi, wnd. tijd. adj.-controleur van de belas-
tingen, Rotterdam, Passage 13a.

A. Priester, inspecteur bij het Eur. L. O. in de 4e afd.,
's-Gravenhage, Lange Beestenmarkt 20.

Mr. Dr. W. M. G. Schumann, voorzitter van den Volks-
raad, Scheveningen, Wagenaarweg 18.

A. J. Laurens, architect bij de Waterstaat en 's Lands
B.O.W., 's-Gravenhage, Obrechtstraat 479.

L. B. F. de Leau, hoofdopzichter bij de Waterstaat en
's Lands B.O.W., 's-Gravenhage, Obrechtstraat 479.

J. G. Bloem, onderwijzer aan de kweekschool voor Inl.
onderw., Almelo, Adastraat 4.

A. L. van der Capellen, 1e Commies bij het Dep. van
Financiën, 's-Gravenhage, v. Bevevrningkstraat 95.

Mej. W. de Pinéda, onderwijzeres 3e kl. bij het O.E.L.O.,
's-Gravenhage, Galileistraat 44.

Mej. E. de Pinéda, onderwijzeres 3e kl. bij het O.E.L.O.,
's-Gravenhage, Galileistraat 44.

D. W. Brand, ingenieur bij de Waterstaat en 's Lands
B.O.W., Etterbeek-Brussel, p/a. mevr. R. van der
Gaag, Rue Ménapiens.

P. J. Parijs, wnd. beheerder 1e kl. van 's Lands Pand-
huisdienst, Amsterdam, Nieuweweg 25.

J. L. E. Helb, hoofdstationshoofd bij de S.S. en Tr.,
's-Gravenhage, Copernicusstraat 154.

Mr. H. A. Helb, 1e secr. van het Gouv. van N.-I., Sche-
veningen, Gentschestr. 74.

Ir. P. Schoor, ingenieur bij den P.T.T.-dienst, 's-Grav-
enhage, Hotel de Zalm, Molenstraat.

J. W. v. Royen, controleur 1e kl. bij het B.B., Leiden,
Schelpenkade 9.

J. C. Sonneborn, wd. afdelingshoofd bij het hoofd-
bestuur der P.T.T., 's-Gravenhage, Kortenaerkade 6.

H. Eckenhausen, gedipl. gezaghebber bij het B.B., Delft,
Hypolitusbuurt 37a.

H. Nijholt, wapencontroleur b. d. gewerkmakerschool,
's-Gravenhage, Spui 269.

W. G. J. Lever, houtvester b. h. boschwezen, Renkum,
Nieuwe weg 23.

F. A. Peltzer, observator 2e kl. b. h. K. M. M. O., 's-Grav-
enhage, p. a. mej. H. de Loos, Galileistraat 85.

A. M. V. van Beek, onderwijzer 2e kl. b. h. O. E. L. O.,
Leiden, Wittesingel 77a.

H. P. E. A. Kochelberg, landmeter 3e kl. b. h. kadaster,
Vlodrop (Limb.).

W. D. B. H. Mulder, ass.-resident van Soerakarta, Am-
sterdam, Brachthuiserstraat 8.

J. Lameijn, directeur v. h. Internaat der J. P. Coen-
stichting, 's-Gravenhage, Ieplaan 53.

B. Ockers, controleur b. h. B. B., 's-Gravenhage, Fred.
Hendrikplein 25.

P. Willemse, werkmeester b. d. S. S. en Trw., Arnhem,
Wilhelminastraat 99.

Mej. B. G. J. Roelofs, assistente b. h. P. en T. kantoor
te Soerabaja, 's-Gravenhage, J. Mosselstraat 49.

H. E. Termeulen, controleur b. h. B. B., Elst (Geld.),
p. a. mevr. v. d. Goot.

W. A. P. Coenraad, onderw. 1e kl. b. h. O. E. L. O.,
's-Gravenhage, Columbusstraat 86.

J. K. Lagerwey, hoofdingenieur afd.-chef b. d. S. S. en
Trw., Arnhem, p. a. Amsterdamsche Bank.

A. van der Wal, onderwijzer 1e kl. b. h. O. E. L. O.,
Utrecht, Pr. d. dikkekerkerkhof 12bis.

J. S. Carp, burgerl. ambt. lithograaf b. d. topografischen
dienst, 's-Gravenhage, Hotel Pomona, Molenstraat.

Mej. N. Hartez, onderwijzeres 2e kl. b. h. O. E. L. O.,
's-Gravenhage, Nicolaislr. 88, p. a. mevr. v. Mauntz.

M. J. BLOKLANDER

ORFEL EN PIANOHANDEL

Bildderijk 4 DEN HAAG Telefoon 35992

INRICHTEN VOOR DE TROPEN

STEMMEN - REPAREREN

Billiche prijzen

Vakkundige garantie

Strijkrichting „De Weimar”

is het beste adres voor het behandelen van
fijn goed, Japonnen, Blouses, kanten
Kleedjes, Boorden, Overhemden, enz.

J. B. PIEKAR, Weimarstr. 39A

L. v. Meerten, onderwijzeres 1e kl., 's-Graven-
Bosschestr. 15.

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDI- SCHEN STAATSDIENST EN VOOR 'S LANDS DIENST IN CURAÇAO.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's
dienst in Nederlandsch-Indië en Curaçao, waarin
worden voorzien door uitzending vanwege het De-
partement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid
mededinging.

10. Uitzending voor den Nederlandsch-Indië
Staatsdienst:

a. onderwijzer bij het openbaar lager onderw.
het bezit der hoofdkate;

b. leeraar (of leerares) M. O. Duitse taal (voor
bevoegd);

c. afdelingschef Centraal Kantoor voor de
tiek van het Departement van Landbouw, Nijve-
en Handel;

d. officier van gezondheid 2de klasse (in vaste
tijdelijken dienst).

20. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao
hoofdonderwijzer met akte wiskunde.

b. hoofdonderwijzer met akte wiskunde.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrek-
in aanmerking wenschen te komen, kunnen zieh
het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het De-
terie van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeling
(voor de betrekkingen genoemd onder 10., a, b, c, d,
tot de 8ste afdeling (voor de betrekking onder 20.)
en tot de 10de afdeling (voor de betrekking onder 20.).

Mutaties van 10 tot 17 Juni.

Nieuwe Leden:

Th. Jacometti Hzn., Amsterdam, Sarphatikade 11

Franco Mendes, Kappeyne, Advies- en Inlichting-
bureau op huishoudelijk- en maatschappelijk ge-
te Amsterdam, Nicolaas Maessstraat 57. f 5.

Maatschappij tot exploitatie der ondernemingen
halen door Mr. W. A. Baron Baud, Den Haag,
Sweelinckstraat 2. f 5.

M. L. Tjil, Administrateur s.f. „Pesantren”, Kediri

W. R. Beuwkes, Indologisch Student, Den Haag,
hulststraat 100. f 5.

Nieuwe Begunstiger:

Maatschappij tot Exploitatie der suikerondernem-
Sentanen-Lor, Brangkal en Dinoyo te 's-Graven-
R. J. Schimmelpennincklaan 3. Bedrag ineen-
f 100.—

Afschrijven:

Mr. A. J. A. Bake, Voorzitter Landraad Djokdjo
(overleden).

V. A. G. Pietersz, Politieopziener 1e klasse, Wel-
den, Dep. B. B.

V. A. de Witte, Gep. O.-I. Ambtenaar te Salatiga
dagan.

Adresveranderingen:

H. C. M. Dorren, O.-I. Ambtenaar m.v., van: Maas-
Govert van Wijnkade naar: Rotterdam, Nieuwe-
nenweg 158a. f 5.

Mr. W. C. Th. van der Schalk, Amsterdam, van:
Witsenkade 9 naar: Amstel 179.

Mej. E. Feuser, Breda, van: Baronielaan 92bis
Wilhelminasingel 51.

W. B. Grijzen, Administrateur Pandhuisdienst, van:
tar naar: Utrecht, Bucheliusstraat 21bis. f 5.

M. A. Bouman, Controleur B.B., van: Den Haag,
laan 113, naar: Weltevreden, Dep. B. B.

H. L. Wajon, Verificateur In- en Uitvoerrecht-
Den Haag, Willemstraat 20, naar: Batavia.

Mr. J. Th. Goossens, Raadsheer Hooggerichtshof,
Palmenlaan 27, Weltevreden.

J. A. M. Plasmans, Controleur B.B., naar: Idi (Atjeh)

J. H. van Dulken, Employé s.f. „Krebet”, te Malakka

R. G. W. Farret Jentink, 1ste Luit. Inf., naar: Tjebbe

F. C. de Hossou, Kantoorhoofd P.T.T., naar: Madoera

H. F. Lanting, Controleur B.B., van: Rappang
Paré-Paré (Celebes).

A. A. C. Linck, Controleur B.B., thans Hoofd 7de
renteaafdeling te Bodjonegoro.

F. de Ridder, Civiel Gezaghebber, naar: Laboeha

A. GRUDA & Co

W. Pyramontkade
Telef. 35992

Voorheen Chef-Coupeur „Jagershuis”

Dames- en Heerenkleding naar
Prima Engelsche en Schoische Stoffen

Scherp concurreerende prijzen

Haagsch Instituut voor Handelsopleiding

AZALEASTRAAT 51 — 'S HAGE

Mondelinge en schriftelijke cursussen
Boekhouden voor examens en practijk - Staats-
huishoudkunde en Statistiek M.O. - Staatsinrich-
ting M.O. - Nederl., Fransche, Duitsche
en Engelsche correspondentie
Methodisch spreken.

UITSLUITEND BEVOEGDE LEERKRACHTEN

NASPEURING

op elk gebied, door bekwame RECHERCHEURS in binnen-
en buitenland, speciaal tot het verkrijgen van bewijs voor
echtscheiding. DISCRETIE VERZEKERD.

HOOFDBUREAU

WAGENSTRAAT 51 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 10764 — 32133 — 72247
DAG EN NACHT GEOPEND

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON

GROENMARKT 27
TELEFOON No. 12512

DROGERIEN :: CHEMICALIËN
DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

Vereeniging „OOST en WEST”.

HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 'S-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

HUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis” biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland verbleven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

HUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 'S-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

INDISCHE REISVEREENIGING. Samenwerking ten einde aan hen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.

MAGEWKA's Muziekschool

OPGERICHT 1916

Vanillantlaan 27 Den Haag

Privaat- en Cursuslessen Piano, Viool, Violoncel
Mandoline, Banjo, Gitaar en Luit.

VRAAGT PROSPECTUS

INSTRUMENTEN IN HUUR EN HUURKOOP

Het soliedst adres

voor Electriche benodigdheden
en Installeren van electriche
geleidingen, is

M. A. VROLIJK

Thomsonlaan 41 Telef. 35618
'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen.

FRANÇOIS BLOM'S

MODERNE KOOKKUNST

HET UITGEBREIDSTE
KOOKBOEK

GEB. IN LINNEN STEMPELBAND
f 5.50 :: f 5.50

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ
DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

Indische Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers en-
vrachtgoederendienst.

de havens in den Nederlandsch-Indischen
ocean, in verbinding met Singapore, Penang en
Batavia. Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de
Maatschappij te Amsterdam en te Batavia.

't SPORTHUIS

GRAVENSTRAAT t/o de Bonneterie DEN HAAG
HEEREN MODE-ARTIKELN TELEFOON 16606

Specialiteit in Engelsche
Sportcostumes
Colbertcostumes
Dames en Heeren
Regenjassen

Telemac Jassen v. af f 19.50
2 jaar garantie

Kleding naar Maat
binnen 2 dagen gereed

Magazijn van

Heerenhoeden en Pelterijen

EDUARD PELGER

Prinsestraat 35 - Den Haag

Telefoon 13902

Familiewasscherij van den Eersten Rang

Firma G. HILBERINK Sr. - Apeldoorn
OPGERICHT 1870 TELEFOON 582

Heider waschgoed - Minimum slijtage
Concurrerende prijzen Geen vermissingen

Chloor wordt niet gebruikt voor het bleeken
VRAAGT GRATIS PRIJSCOURANT EN INLICHTINGEN

Verzending door het geheele land

WASSCHERIJ „REINGOED”

Met speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Goed

ANNA VAN BUERENSTRAAT 155-157
DEN HAAG - TEL. 71568

Voor uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Wasch
wordt ingestaan. Behandeling van alle wollen en
flanellen goederen systeem Jaeger.

C. HOYNG

SPIJSTRAAT 20-22 DEN HAAG
AMSTERDAM - UTRECHT

KRISTAL - PORSELEIN

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
UIT DE PLATEELBAKKERIJ
„ZUID-HOLLAND” TE GOUDA

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen

Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR

Suezkade 122b DEN HAAG Tel. 33475

...DE FIJNSTE...

JAVA-THEE

PER POND f 1.85

WISBRUN & LIFFMANN

Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELN.

Melkinrichting

„HET ZUIVELHUIS”

Dagelijksche bezorging door de geheele stad van

Melk en alle Zuivelproducten.

Scherp concurrerende prijzen.

Adres: Westerbaanstraat 26-28 - Telefoon 33512

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten
Oppersen, Repareeren, Keeren, Moder-
niseeren, Vermaken, opnieuw Voeren,
onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij
maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”

Anna Paulownastraat 30a, Tel. 34947
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

BATIK EN VOGUE.

Lessen door geheel Nederland. Demonstraties voor Ver-
eenigingen en Clubjes op aanvraag gratis.

Alle benodigdheden voor Batik.
Het Batikken van een écharpe onder onze leiding
duurt p.m. 4 uur en kost aan was en verp.m. 70 ct.

Ons groote succes danken wij aan onze eenvoudige,
doeltreffende en weinig kostbare methodes.

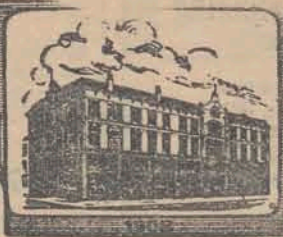
Vraagt in-lichtingen: Firma VAN CAPELLE Jr, Deventer.

Huishoudelijke
en Kenken-Artikelen
Kolen- en Gasfornuizen

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEFOON 10773

Baden en Geysers
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels

Bach

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS
's-GRAVENHAGE - SOERABAYA
Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor
**Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het **meest bekende adres.**

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.
SPECIALAAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

JAN MESKER & Co.
PRINS HENDRIKSTR. 46-48
TELEFOON 30983

Ameublementen en betimmeringen
in moderne en antieke stijlen. Eigen
ontwerpen - Droge houtsoorten

Slaapkamer-Meubelen in
verschillende modellen
Grote voorraad - Club-, Gemak-
en andere Fauteuils

Billijke prijzen. - Billijke prijzen.

A. SCHRÖDER & Co.
GROENMARKT 25-26-28 's-GRAVENHAGE

GROOTE KEUZE:
AFGEPASTE, GEKLEURDE, KATOENEN en LINNEN
GORDIJNEN
(voor Serre, Slaapkamer enz.)

WASCHECHTE TAFELKLEEDEN
CRETONNE- en FANT. KUSSENS

Muziekhuis **COLUMBIA**
O. HAASE
Prins Hendrikstraat 101-103 - DEN HAAG - Telefoon 34739

COLUMBIA
GRAFONOLA's en RECORDS

STEEDS DE NIEUWSTE DANSEN DIRECT UIT AMERIKA

ALS HET WAAR ZOU ZIJN

dat een kantoordrukmachine even goed drukwerk maakt als de beste drukkerij
dat zij enorm op Uw drukkosten bespaart
dat zij in aanschaffing zeer goedkoop is
dat Uw jongste bediende de behandeling in enkele uren leert

WAAROM

breidt zich dan onze clientèle steeds uit
besteden wij vele duizenden aan groote drukpersen
moeten de drukkersleerlingen jaren lang onderwijs ontvangen en examens doen voor zij als volslagen vaklieden worden erkend

GOED WERK maakt immers slechts een **GOED VAKMAN** en dan nog alleen met **PRIMA MATERIAAL.**

Op onze nieuwerwetsche persen, wordt door geschoolde vaklieden het beste werk gemaakt

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTR. 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

THE COMPANY
Last Fashion
Ladies' and Gentlemen's Tailors

Colbert Costuum naar maat met extra Pantalon à . . . f 65
Tailor Mades naar maat met extra Rok. . . . . f 70

Indien gewenscht wordt de tweede Pantalon of Rok in sportmodel geleverd.
VRAAGT STALENCOLLECTIE.

Wagenstraat 61 - DEN HAAG - Telef. 10954

ROTTERDAMSCH LLOYD
Directie: Wm. Ruys & Zonen - ROTTERDAM

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL.

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadloze telegrafie en onderwater-klokksignaal.

RUSTHUIS
Gelegenheid tot opname van
rust- en hulpbehoevenden

Billijke conditiën Vele Indische referentiën
EDISONSTRAAT 96 :: DEN HAAG
TELEFOON 31004 Zuster N. TIMMERS, Gedipl. Verpleegster

NV. JAC. VAN WIJK EN Co.
FOTOGRAFISCH ATELIER
HANDEL IN FOTO. ARTIKELEN.

KODAKS IN ALLE PRIJZEN
GRATIS ONDERRICHT BIJ AANKOOP KAMERA
EVENEN OMBES OF FOTOGRAFISCH